

IB, 4723
(PIER 610)

Σελ. 8

H-17 1865.527

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΥΠΟΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

A1. 52 414.0011

Very Rare

Binding 1x.92

8/10

NB.5

G.T. 3579

5

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΡΓΟ: ΤΟΜ. Α
Δ. Σ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΚΕΡΚΙΡΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΑΝ. ΜΕΤΡΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΝΑΡΙΩΝ ΚΕΡΚΙΡΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ
Η. ΔΕΛΤΟΥ
ΑΠΟ Τ. Σ. ΜΑΥΡΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ.^ο
Δ. Σ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΝ
ΝΟΜΑΡΧΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΠΕΡΙ ΤΙΜΑΡΙΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ,

ΣΥΝΑΡΜΟΣΘΕΝΤΑ ΤΥΠΟ

Π. ΧΙΩΤΟΥ

τοῦ ἐκ Ζακύνθου.

ἢ Ζαννίδου, 1865 (p. 21)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΙΜΑΡΙΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΤΠΟ
Π. ΧΙΩΤΟΥ

Συγταθείσα, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Νομάρχου Κερκύρας

Κ. Δ. Σ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ,

ὅπως τεθῇ ὑπὸ σκέψιν τῆς Επιτροπῆς, τῆς περὶ λύσεως
τοῦ Αγροτικοῦ Ζητήματος Κερκύρας συσταθείσης.

Κατ' ἔθιμον, νομοποιούμενον ὑπὸ τῶν τότε δοξασίων περὶ πολι-
τικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἡγεμόνος, ἡ γῆ τῶν κατακτημένων ἐνομι-
ζετο προσήκουσα τῷ ἡγεμόνι. Οὗτος ἐδικαιούτο νὰ λαμβάνῃ αὐτὴν
ἐκ τῶν πρώην κατόχων, καὶ νὰ διανέμῃ πρὸς τοὺς ὑπηρετήσαντας
αὐτῷ ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ νὰ δωρῇται πρὸς μονὰς καὶ ἐκκλησίας
ἐπὶ ψυχικῇ σωτηρίᾳ. Τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ἡγεμόνος, παρὰ βυ-
ζαντινοῖς καὶ παρὰ τοῖς δυτικοῖς κατακτηταῖς κατὰ τὸν μεσαιῶνα,
οὕτως ἐν γένει ἐννοούμενον, παράγει τὴν τιμαριωτικὴν διανομὴν τῶν
κτημάτων, τὴν ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἀμοιβῆς παρὰ τοῦ ἡγεμόνος
διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν ἐκδουλεύσεις τοῦ ὑπηρετήσαντος, τὰς υποχρεώ-
σεις καὶ σχέσεις τούτου πρὸς ἐκεῖνον διὰ τὴν προσλαμβανομένην
δωρεάν, καὶ τὴν συνάφειαν τῶν ὑποτελῶν καὶ τῶν προσηρητημένων
τῷ δωρουμένῳ κτήματι ἀνδρῶν. Τροποποιήσεις δὲ καὶ ἔθιμα πα-
ρειαγόμενα κατὰ τὰς σχέσεις ταύτας, καθόσον μᾶλλον ἢ ἥττον
ἐννοήθησαν καὶ ἐφηρμόσθησαν αἱ σχέσεις αὗται τοῦ δωρητοῦ ἡγε-
μόνος πρὸς τὸν ἀμοιβόμενον τιμαριώτην, καὶ τῶν ὁμοταγῶν πρὸς
τοὺς ὑποτελεῖς αὐτοῖς, παρήγαγε τὰς πλείονας ἢ ἐλάττονας ὑπο-
χρεώσεις τῶν τιμαριωτῶν καὶ τῶν ὑποτελῶν αὐτοῖς, καὶ τὰ διά-
φορα δικαιώματα, ἃ οἱ ἀμοιβόμενοι ἐκέκτηντο ἐπὶ τῶν τιμαρίων
αὐτῶν. Επεὶ δὲ ἡ ἀμοιβή, κυρίως ἐπὶ περιουσίας, ἐδωρεῖτο πρὸς
ἐκείνους ἐπὶ τῷ εἰδικῷ ὄρῳ πίστεως καὶ ἀφισιώσεως, ἡ

ΙΑΚΩΒΑΚΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

δωρεά προσωνυμείτο ἔμπιστον ἢ ἐπίστευμα, Φέουδον, λέγει ὁ Κουιάκιος (*Cujaco*), παρὰ δὲ Βυζαντινοῖς τιμάριον, ὡς ἐπὶ τιμῇ τοῦ προλαμβάνοντος δωρούμενον παρὰ τοῦ ἡγεμόνος (1). Οὗ κώδικος τῶν Δοιζῶν τῆς Ρωμανίας (*Napoli di Romania*) κανονίζει τὰς σχέσεις καὶ συναφείας μεταξὺ ἡγεμόνος, τιμαριώτου καὶ ὑποτελοῦς, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν προσηρημένων ἐν τῇ τιμαρίῳ, ὡς ἔτι καὶ τὰ λοιπὰ τιμαριωτικὰ δικαιώματα τῶν βαρόνων καὶ κομήτων πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς, καὶ τοὺς τρόπους τῆς διανομῆς καὶ μεταβάσεως τῆς τιμαριωτικῆς περιουσίας, καὶ ἐπανόδου αὐτῆς πρὸς τὸν ἡγεμόνα (2). Τῶν τιμαρίων τὰ μὲν ἦσαν στρατιωτικὰ, διότι ὁ προλαμβάνων ὑπέκειτο εἰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἀκολουθίας μετὰ οἰκείων ἀνδρῶν, βοηθῶν τὸν ἡγεμόνα ἐν ὡρα πολέμου· τὰ δὲ ἀπλῶς δικαιώματα πατρονίας, ἢ αὐθεντικά (*jus patronato*), ἃ ἐδίδοντο ἄνευ στρατιωτικῆς τινος ὑποχρεώσεως εἰς ἀφιέρωσεις μονῶν καὶ ἐκκλησιῶν, ἢ πρὸς εὐνοούμενους τοῦ ἡγεμόνος ἐκ τῆς δημοσίων κτημάτων καὶ ἰδιωτικῶν τῶν πρὸς καλλιέργειαν διδομένων. Τόσον τοῦ πρώτου εἶδους τῶν τιμαρίων, ὅσον καὶ τοῦ δευτέρου, αἱ γέαι ἄλλαι μὲν ἦσαν ἀγεώργητοι, ἄλλαι δὲ καλλιεργημέναι. Τῶν παρεχομένων ἀγεωργήτων, οἱ παραλαμβάνοντες παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τιμαριῶται, μέρος μὲν ἐδίδον εἰς ἐδαφονόμιον, ἄλλας δὲ εἰς ἐμφυτεύσεις, καὶ ἄλλας εἰς πακτώματα, καὶ ἄλλας ὡς οἰκόπεδα ὑπὸ ἐδαφονόμιον, δι' οἰκοδομήν. Αὐταὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνήκον εἰς ἰδιοκτητὰς καὶ πρώην κατόχους ὁλοκληρῶν συνοικιῶν καὶ περιχώρων. Τῶν δὲ καλλιεργημένων οἱ τιμαριῶται ἐνεδύνοντο ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ προσόδους τοῦ δημοσίου, ὅσα οἱ κύριοι ἡγεμόνες, καὶ οἱ πρώην κάτοχοι ἀπῆλθον, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν οἱ κάτοχοι ἐπεκαρπεύοντο· διότι διὰ τῆς παραλαβῆς τοῦ τιμαρίου μόνον οἱ περιβαλλόμενοι τὸ τιμάριον ἐνομιζόντο κύριοι κάτοχοι τοῦ κτήματος. Ἐκ τούτου οἱ μὲν πρώην ἐλεύθεροι ἰδιοκτῆται ἀφαιρούμενοι τῆς κυριότητος, ἔμμενον, ἐὰν ᾔθελον, ὡς ἀπλοὶ ἀγρολήπται, οἱ δὲ καλλιεργηταὶ αὐτῶν ὡς ἔμμισθοι τοῦ ἀγρολήπτου. Καὶ ὁ μὲν τιμαριώτης παρέδιδε τὰς καλλιεργημένας γέας πρὸς τοιοῦτους ἐλευθέρους ἀγρολήπτας ἢ εἰς κανόνας ἐτησίους ἐδαφονομίων καὶ πακτώμα, ἢ εἰς μερίδα ἐτήσιον ἐκ τοῦ παραγομένου καρποῦ τοῦ κτήματος, ἢ εἰς

(1) Παρ' ἄλλοις ὀρίζεται τὸ τιμάριον Feudo ἐκ τοῦ Foedera ἥτοι σύνδεσμος.
(2) Assisi di Napoli di Romania Apd. 6 καὶ 7. — Ὁρα ὑπὸ τὴν ἐνδοκτικὴν Δ. καὶ Π. Χιώτου ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα σελ. 372.

χρηματικὴν ἐτήσιαν δόσιν καὶ ἀποφοράς ἀπαρχῶν καὶ δώρων, ὃ ἦν τὸ σημεῖον ὑποτελείας καὶ τέλος εἰς δέκατον, ὃ ἦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τοῦ δημοσίου ἐπὶ τοῦ δημοσίου κτήματος καὶ τῶν ἄλλων ἰδιοκτητῶν ἀγρῶν τῶν ἐπὶ χωροδοσίᾳ καλλιεργουμένων. Ἐν ταῖς ἀγροῖς τοῦ τιμαρίου διὰ ταῦτα διακρίνονται οἱ ἐλεύθεροι καλλιεργηταὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ δουλοπάρκοι, οἵτινες ἦσαν δούλοι ὑποχρεούμενοι νὰ καλλιεργῶσι τὸ κτήμα, καὶ νὰ μεταβαίνωσι μετὰ τοῦ ἰδίου κτήματος εἰς τὸν γινόμενον νέον κύριον τῆς γῆς. Ἀπασαὶ αἱ τιμαριωτικαὶ γέαι καὶ αἱ αὐθεντικαὶ ἦσαν ἀναπαλλοτριῶται, καὶ ἐδίδοντο εἰς πρόσωπα μόνον διὰ βίου, καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτῶν μετέβαινον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἡγεμόνος. Αὐταὶ πρὸς τούτοις ἐδύναντο κατὰ κληρονομίαν νὰ μεταβαίνωσι καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ τιμαριώτου, κατὰ διαδοχὴν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ πρεσβυτέρου τὴν ἡλικίαν, καὶ τούτου πάλιν εἰς τὸν πρεσβύτερον οὐχὶ τὸν κατιόντα υἱὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν μείζονα ἔγγονον ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, τὸν μείζονα ἔχοντα ἡλικίαν. Μετὰ δὲ τὴν τελεῖαν ἐξέλειψιν ἁρρένων ἀπογόνων μετέβαινον ὡς κληρονομία εἰς θῆλυ. Ἐν ἐλλείψει δὲ υἱῶν νομίμων ἐκ θήλειως ἐπέστρεφον τότε εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὃς πάλιν μετέδιδε τὸ τιμάριον εἰς ἄλλον εὐνούμενον. Σημειούμεεν δὲ ὅτι ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ τιμαρίου ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην οἰκογένειαν, καθ' ἣν ἄλλο πρόσωπον ἐνεδύετο τίτλους καὶ κυριότητες τιμαρίου, ὁ περιβαλλόμενος νεωστὶ τὸ τιμάριον, ὑπεχρεούτο νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ δημοσίον θησαυροφυλακεῖον τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνιαυσίου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ τιμαρίου. Καθόκοντα δὲ τῶν ἐν Κερκύρᾳ τιμαριωτῶν ἦσαν τὰ νὰ διατρέφωσι ἕκαστος ἕνα ἢ πλείονας ἵππους κατὰ τὸ εἰσόδημα τοῦ τιμαρίου, ἐτοίμους δὲ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς νήσου μετὰ τῆς προσηκούσης ἱππικῆς πανοπλίας, καὶ τινὰς πεζοὺς ἄνδρας (*janti*). Τῶν μὲν αὐθεντικῶν χωροδοσιῶν, τῶν ἐπὶ δικαιώματος πατρονίας καὶ κυριότητος διδομένων, ὑπέκειντο οἱ προσλαμβάνοντες νὰ συστάσῃ καθιδρυμὰ τι ἢ ἀγαθοέργημα ἐπὶ ὠφελείᾳ τῆς κοινότητος οἷον σχολεῖον, πτωχοκομεῖον, γηροκομεῖον, διατροφὴν μοναχῶν κτλ.

Τοιαύτης φύσεως ὄντων ἐν γένει τῶν τιμαρίων, οἱ κατὰ διαφόρους χρόνους κυριεύσαντες τὴν Κέρκυραν Αὐτοκράτορες τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ δεσπόται τῆς Ηπείρου, καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες τῆς Νεαπόλεως ἐλάμβανον τὰς δημοσίου γέας καὶ τῶν οἰκητόρων, καὶ διένειμον ἐπὶ χαρακτηριστῇ τιμαρίων πρὸς τοὺς εὐνοούμενους αὐτῶν καὶ ἐκκλησίας. Καὶ ἐν πρώτοις, ὡς ἱστορεῖται, Ἀλέξανδρος ὁ Κομνηνὸς ἔδωκεν τὸν ἐκκλησιαστικὸν Κερκυραίων διὰ χρυσοβούλου μὲ πᾶσαν

καὶ παντοίαν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ μηδαμῶς ἐπιπράζεσθαι τι τῶν τῆς μητροπόλεως, οὔτε πάροικον, οὔτε κληρικόν, οὔτε δουλευτὴν τῶν αὐτῆς κτημάτων, καὶ ὧσων οἶων δωρεῖται παρὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας. Μανουὴλ δὲ ὁ Κομνηνός, ὁ Αὐτοκράτωρ, ὁ τὴν Κέρκυραν ἐκ τῶν Σικελιωτῶν ἀνακτησάμενος (1) ἐπικυροῖ τὰ δωρηθέντα τῇ ἐκκλησίᾳ Κερκύρας δικαιώματα παρὰ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Αλεξίου, καὶ προσθέτει δωρεὰν παροίκων ὀγδοήκοντα, καὶ οἰκίας κληρικῶν τεσσαράκοντα, ἀγιοδούλους τριάκοντα, εἴκοσιν ἐτέρους παροίκους, καὶ ἐτέρους ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ τέσσαρας παροικίας, καὶ ὅσα ἕτερα χρεωστοῦνται παρὰ Κερκυραίων καὶ κτήματα καὶ γέας. Θεόδωρος δὲ ὁ Κομνηνός Δοῦξ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μιχαὴλ νόθου Ἰωάννου τῶν Ἀγγέλων Κομνηνῶν, τῶν εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ηπείρου συμπεριλαβόντων καὶ τὴν Κέρκυραν, διὰ χρυσοβούλου αὐτοῦ, συνταγέντος ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ ἡμέρᾳ 4 ἔτει αὐθι'. ἐπικυροῖ τῷ προσελθόντι αὐτῷ μητροπολίτῃ Κερκύρας Κυρίῳ Γεωργίῳ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ δωρήματα τῶν προκατόχων αὐτοῦ, τοῦτε προπάπου Κυροῦ Αλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ τοῦ θείου Ἐμμανουὴλ, ὅσα καὶ οἷα παρεχώρησαν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Κερκυραίων τὰ τε οἰκήματα καὶ κτήματα, γέας, παροίκους, ἀγιοδούλους κτλ. οἷα περ ἀπαριθμοῦνται ἐν ταῖς ῥηθείαι χρυσοβούλοις, ἵνα ἀδιάσειστα ἔσονται καὶ ἀπείρακτα παρ' οὐδενὸς τῶν κατὰ καιρὸν ἐνεργούντων τὴν Κέρκυραν νῆσον καὶ τὸ τῆς Βαγενετίας Θέμα. Τῷ γὰρ παραβάτῃ ἐπίχειρος ἐρέσεται ἡ τῆς βασιλείας ὑποτεταγμένη ὀργή. Καὶ ἐπιπροσθίεται καὶ ἄλλας γέας, κτήματα, δουλοπαροίκους καὶ ἀγιοδούλους. (2) Ὁ αὐτὸς Μιχαὴλ ὑπανδρεύσας τὴν θυγατέρα Ελένην μετὰ τοῦ Μαμφρέδου βασιλέως τῆς Σικελίας δίδει αὐτῇ εἰς προίκα τὴν Κέρκυραν, καὶ ὅλας τὰς παραλίους χώρας Συβότων, Βουθρωτοῦ, Κανίων καὶ Αὐλῶνος. (3) Τοῦ Μαμφρέδου φονευθέντος, καὶ τῆς συζύγου Ελένης ἀπολεσάσης τὴν ζωὴν ἐν τῷ φρουρίῳ Νοκέρας, ὅπου αὕτη συλληφθεῖσα ἐφυλακίσθη, ἡ Κέρκυρα κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Κινάρδου στολάρχου τοῦ Μανφρέδου τοῦ συζευχέντος τὴν γυναικαδέλφην τοῦ δεσπότη Μιχαὴλ πενθεροῦ τοῦ Μανφρέδου. Τούτου δὲ δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ, οἱ στρατιῶταί αὐτοῦ οἱ ἐν Κερκύρᾳ παρέδωκαν τὴν νῆσον τῷ Καρόλῳ Ἀγγιοῦνῳ ἢ Ἀνδουγαυνῳ βασιλεῖ

τῆς Νεαπόλεως. Ὁ ῥηθεὶς Φίλιππος Κινάρδος δωρεῖται κτήματα τιμαριωτικά ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας πρὸς τὸν Ἰωάννην Ἰσπανὸν στρατιωτικόν, τὸν Γουαρνέριον Αλεμάνον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Θωμᾶν. Κάρολος δὲ ὁ Α'. βασιλεὺς ὁ Ἀγγιοῦνός ἐπικυροῖ τῷ 1272 τὰ ῥηθέντα τιμάρια τῷ ῥηθέντι Γουαρνέρῳ Αλαμάνῳ διὰ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἀμυνομένῳ ὑπὲρ Κερκύρας. Τὸ δὲ ἔγγραφον αὐτοῦ σώζεται ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ Νεαπόλεως, καὶ διαμνημονεύεται ὑπὸ Φοργισίου Δαβαντσάτου ἐν τῇ παρεκδόσει περὶ τοῦ βασιλέως Μανφρέδου. (4)

Ὁ Κάρολος Α'. τῆς Νεαπόλεως βασιλεὺς, κυριεύσας οὕτω τὴν Κέρκυραν, ἀφῆρσε τὰ τιμάρια ἐκ τῶν πρώτων κατόχων ἐν Κερκύρᾳ, καὶ περιέβαλεν αὐτὰ, διανείμας εἰς Ἰταλοὺς καὶ Προβιγγιανούς ὁμογενεῖς λέγει ὁ ἱστορικὸς Σάνδης. (2) Αποσοδήσας δὲ καὶ τὸν ἐπίσκοπον Κερκύρας τὸν ἀνατολικόν, ἐγκατέστησε Λατίνον, ἀφῆρσεν ὅλα τὰ κτήματα καὶ δικαιώματα τῆς ἀνατολικῆς ἀρχιεπισκοπῆς τὰ πρῶην χορηγηθέντα ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων καὶ δεσποτῶν, καὶ προσήλωσε τῇ λατινικῇ ἐπισκοπῇ. (3) Δι' ἰδίου δὲ ἐντάλματος παραχωρεῖ πρὸς ὅλους τοὺς πελίτας καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν τῇ νήσῳ, πλήρη ἀσφάλειαν προσώπων καὶ κτημάτων ἄνευ τινὸς ἐνοχλήσεως κατὰ τὰ ἔθνη καὶ τὰς ἑξεις τῆς χώρας. (4) Ἐπικυροῖ δὲ πρὸς τὸν Γουαρνέριον Αλεμάνον φρουράρχον τότε Κορυφῶν (*castellano*), διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἐν τῇ νήσῳ ὅλα τὰ παραχωρηθέντα τιμάρια παρὰ τοῦ ποτὲ στολάρχου Κινάρδου. Πρὸς δὲ τὸν Αἰμὸν Αλαμάνον υἱὸν τοῦ προῤῥηθέντος Αλαμάνου οὐγγιά· ἑκατὸν χρυσᾶς ἐκ τιμαριωτικῶν κτημάτων προσοδευόμενα ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως, ἃ ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς νήσου Κερκύρας· καὶ ἕτερα τιμάρια ἐν τῇ νήσῳ. (5) Ὡσαύτως ἐπικυροῖ τῷ (1273) καὶ πρὸς τὸν θεῖον τοῦ Αἰμον Θωμᾶν Αλαμάνον ὅλα τὰ ἐν Κερκύρᾳ παραχωρηθέντα κτήματα καὶ τιμάρια ὑπὸ τοῦ Κινάρδου καὶ Κληριακοῦ, καὶ ὀνομαστί τὸ κληροδότημα Προχυροπόλεως (*primicheropoli*), κρατοῦντος μόνον τοῦ Βασιλέως τὸ παρὰ τῇ σιδηρᾷ πύλῃ τοῦ φρουρίου οἰκημα. (6) Διορίσας δὲ τὸν Ἰορδάνον τὸν Φίληλα (*di San Felice*) καπετάνιον δικαστὴν καὶ μάγιστρον τῆς νήσου Κορυφῶν, καὶ ὑπο-

(1) Π. Χιώτου ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων, Τ. Β', σελ. 103.

(2) Ὁρα ἐνδεκτικὸν Β'.

(3) Trattato fra Baldovino 11 e Carlo 1° 27 Μαΐου 1267 παρὰ Forges davanzi dissert. sulla seconda moglie del re Manfredi p. 2 ὅρα καὶ Η. Χ. ἱστορ. ἀπομνημ. τῆς Ἑπτανήσου Τ. Γ', σελ. 6 καὶ 7.

(1) Privilegio del 1272 Ind. z. XV ἐν τῷ Registri Angioini (archivio di Napoli) Forges dissert. pag. 35.

(2) Sandi Storia civile di venezia T. V. 1 σελ. 194.

(3) Marmora σελ. 259.

(4) Ὁρα ἐνδεκτικὸν Γ'.

(5) Registro Ind. XV 1272 Fol. 32 ἐκτ. ἐν ἀρχιεπισκοπικῷ Νεαπόλεως.

(6) Registro 1269 σελ. 51 ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ Νεαπόλεως.

βαλὼν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτοῦ Βουθρωτὸν καὶ Σύβοτα, ἀμέλει αὐτὸν, καὶ δωρεῖται ἄλλα κτήματα τιμαριωτικά ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ ἐκ τῶν ἄλλων περιχώρων τῷ (1274), ὅπως ἐξ αὐτῶν προσοδεύηται καὶ ἐπικαρπῇται, καὶ ἔτι τοὺς φόρους καὶ τέλη τὰ φερομένα ὑπὸ τῶν ὑποταγῶν πρὸς τὸν ποτὲ Κινάρδον καὶ Μανφρέδην. (1) Τὰς αὐτὰς παραχωρήσεις ἐποιήσατο καὶ πρὸς τὸν Οὐγόνα Σελιακὸν (*Ugone de Sully*) εὐγενῆ ἐκ Προβεγγίας Γάλλον, καὶ Ρώσσον ἢ Ερυθρόμαλλον διὰ τὴν ἐρυθρὰν τρίχα καλούμενον, ὃν ἐδιώρισεν Κυβερνητὴν Κερκύρας ὁ Κάρολος τῷ 1272, καὶ τοποτηρητὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Δυρραχίου, Αἰλῶνος, Βουθρωτοῦ καὶ Συβότων καὶ στρατάρχην αὐτοῦ κατὰ τὸν πόλεμον, ὃν ἐβούλετο νὰ ποιήσῃται μετὰ τοῦ Φιλίππου υἱοῦ τοῦ ποτὲ Λατίνου Αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βαλδουίνου, καὶ τοῦ Κομουνίου τῆς Βενετίας κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου τῷ 1284 (2).

Κάρολος ὁ Β'. ὁ διάδοχος τοῦ Καρόλου Α'. Ανδριανῆος περιλαβὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φίλιππον πρίγγιπα τῆς Ταράντου τὴν ἡγεμονίαν, δι' ἰδίου αὐτοῦ ἐντάλματος τῷ 1294 Αὐγούστου παραχωρεῖ αὐτῷ καὶ τοῖς ἀπυγόνις εἰς τιμάριον τὴν νήσον Κέρκυραν μετὰ τῆς πόλεως, φρουρίων, καὶ παροικίων (*casali*) αὐτῆς. Παρέχει δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὸ φροῖφιον Βουθρωτοῦ μετὰ τῆς περιχώρου, καὶ ἀνθρώπων, δικαιομάτων, δικαιοδοσιῶν, εισοδημάτων καὶ προσόδων, ἐπιφυλαττομένου τῷ πατρὶ Καρόλῳ βασιλεῖ καὶ διαδόχοις τῆς βασιλείας αὐτοῦ μόνου τοῦ δικαίωματος τῆς ὑψηλῆς κυριότητος. Πρὸς σημεῖον δὲ τοιοῦτου δικαιοματός ὡς ὑποταγῆς τιμαριώτης, ὑπεχρεῶτο ὁ Φίλιππος νὰ προσφέρῃ ἐτησίαις τῷ βασιλεῖ πατρὶ 8 ἑξαμίτια τρίχρωμα (3) Φίλιππος δὲ ὁ πρίγγιπ Ταράντου, καὶ τιμαριώτης ἡγεμὼν, καὶ κύριος Κερκύρας παραχωρεῖ κτήματα πρὸς τὸν εὐγενῆ Αβράμην Κερκυραῖον ὄλον τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Αβράμην μετὰ τῶν προσηκόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ δουλοπαροίκων (4), καὶ πρὸς τὸν Γουλιέλμον Οὐγότην καὶ διαδόχους αὐτοῦ ἄλλα τιμαριωτικά κτήματα ἐν Κερκύρᾳ, πρὸς ὅσα ἐκέκτητο ὁ πατὴρ Πέτρος ἐν Οτράντῳ καὶ Ταράντῳ (5) Ὁ αὐτὸς πρίγγιπ Ταράντου καὶ

(1) Ενδεικτικὸν Δ'.

(2) Οἶα Παχυμέρην Β'. Σ'. κ. 32 Γρηγορῶν Β'. Ε'. κ. 6 Ducange *Histor de Cons Recueil de diverse Carte* p. 19—Οἶα καὶ ἐνδεικτικὸν Ε'.

(3) Οἶα ἐνδεικτικὸν ΣΤ'.

(4) Περγαμινὴ παρὰ τῷ Κυρίῳ Αβράμῃ.

(5) Pergamena esistente nell' archivio Marcello—e Registri Angioini Β'. φῶλ. 123 καὶ Α'. φῶλ. 127 οἶα καὶ ἐνδεικτικὸν Ζ'. περὶ τῶν φερούσων τῶν Οὐγότων καὶ τῆς διαδοχῆς αὐτῶν ἐξαχθέν ἐκ τῶν ὑπὸ Μουσσοῦδον Κερκυραίων.

κύριος Κερκυρας Φίλιππος, δι' ἐντάλματος τῶν 1330 παραχωρεῖ τῷ Ἰωάννῃ Καθασίλᾳ, Ακαρνάνι, υἱῷ τοῦ Αλεξίου καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ ἐκατέρου φύλου, λόγῳ ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεων κατὰ τὸν γάμον αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἰθάμαρ, ἀδελφῆς τοῦ δεσπότη Θωμᾶ, κόμης Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, καὶ κυρίου τῆς Ακαρνανίας (1), ἐπιμорта κτήματα καὶ ὑποτελεῖς γεωργοὺς ἐν Κερκύρᾳ, κατὰ τὴν Βαυλαρχίαν Αγεῖρου, ἐξ ὧν προσωδεύοντο τριάκοντα οὐγγίας χρυσοῦ, καὶ προσαγορεύει αὐτὸν εὐγενῆ κόμητα τοῦ Αητοῦ, μίλητα καὶ Βαρόνον τῆς πόλεως καὶ νήσου Κερκύρας, Μαρσιάλον τοῦ δεσποτάτου τῆς Ρωμανίας, καὶ ἀγαπητὸν αὐτοῦ σύμβουλον πιστὸν καὶ οἰκεῖον. Δι' ἄλλου δὲ ἐντάλματος τῶν 1331 Δεκεμβρίου 29 παραχωρεῖ πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην καὶ μητέρα αὐτοῦ καὶ ἄλλα κτήματα ἐν τῇ αὐτῇ Βαυλαρχίᾳ Αγεῖρου, 2 καθίστων εισόδημα ἐτήσιον ἑννεήκοντα πέντε οὐγκιῶν χρυσοῦ ὑπὸ τὴν ὑποχρέωσιν ἐνὸς στρατιώτου ἱππέως (2).

Ρωβέρτος δὲ ὁ πρίγγιπ τοῦ Ταράντου, διαδεχθεὶς τὸν ἀποθανόντα πατέρα Φίλιππον εἰς τὴν ἡγεμονίαν Κερκύρας, ἀπονέμει τιμάρια τῷ Βενεδίκτῳ τοῦ ἁγίου Μαυρικίου αὐλάρχῃ καὶ οἰκείῳ πιστῷ καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς πρωτοτόκους αὐτοῦ ἄρρεας πέντε οὐγγίας χρυσᾶς προσοδοσμένας ἐκ τῶν φόρων καὶ τελῶν Βρίνης καὶ Βουθρωτοῦ, καὶ ἐτέρας δώδεκα ἐκ τῶν κτημάτων τῶν δουλοπαροίκων, καὶ ἐτέρων τιμαριωτικῶν δικαιωμάτων ὑπαγομένων τῇ Αὐτοκρατορικῇ προσόδῳ ἐν Κερκύρᾳ, ἐκ τῆς δεκαταρχίας τῶν ἐξωκαστριῶν, καὶ ἐκ τῶν χωρίων τῆς Μέσης, Βαρυπατάδων καὶ Στεμφαλονίδων (3) Πρὸς τούτοις δι' ἐπιστολῆς 1336, 14 Φεβρουαρίου πρὸς τὸν καπιτάνον καὶ τοποτηρητὴν αὐτοῦ Κερκύρας καὶ συμβούλους ἐνετέλλετο, ὅπως ἀποδοθῶσι τῷ Θεοδώρῳ Καθασίλᾳ, υἱῷ τοῦ Ἰωάννου, ἅπαντα τὰ ἀφαιρεθέντα αὐτῷ κτήματα ὑπὸ τινος κανονικοῦ ψίλτου τῆς ἐκκλησίας, ὃς ἐνόμισε προσήκοντα ταῦτα τῇ μητροπόλει Κερκύρας· διότι, ὡς λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὁ ἡγεμὼν ὀφείλει νὰ προστατεύῃ τοὺς ἀφοσιωμένους αὐτῷ καὶ πιστοὺς ὑπηκόους, οἵτινες ὑπόκεινται εἰς δημοσίους ὑποχρεώσεις

(1) Π. Χίουτου ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα Τόμ. Β'. σελ. 164 καὶ Γ'. σελ. 8.

(2) Περγαμινὰ καὶ ἔγγραφα σωζόμενα παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Καθασίλᾳ τῇ εὐγενεῖ Κερκυραίᾳ, ὁ δὲ καθηγητὴς Ἰωάννης Ρωμανὸς συνέταξε δένδρον Γενεαλογικὸν τῆς οἰκογενείας αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων τιμαριούχων Κερκύρας.

(3) Lettera patente della regina Giovanna 21 Marzo 1373 παρὰ τοῖς ἱεροφάνταις τοῦ Μικαηλίου Μουσσοῦδου.

καὶ ἀνάγκας τοῦ κυριεύοντος, συντρέχοντες προθύμως, ὥς ὀφεί-
λεται αὐτῷ, καθ' ὅλους τοὺς κινδύνους, ὅπως κατέχῃ ταῦτα τὰ
κτῆματα, καὶ ἀπολαύσιν ἐξ αὐτῶν τὰ προσήκοντα (1). Πρὸς
τοῦ αὐτοῦ Ροβέρτου προστεθήσαν καὶ ἄλλα τιμάρια τῷ Καθα-
σίλῳ ἐκ τῆς Βαϊλαρχίας Λευκίμνης ἐπὶ ὑποχρέωσει ἑνὸς στρα-
τευσίμου καὶ δύο ἱππέων. Ως δὲ οἱ Νεαπολίται ἀδελφοὶ Τόκοι, ὧν
ὁ πατὴρ Γουλιέλμος κυβερνήτης Κερκύρας, συνήργησαν εἰς τὴν ἀπε-
λευθέρωσιν τοῦ Ροβέρτου, αἰχμαλωτισθέντος ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου βα-
σιλέως τῆς Οὐγγαρίας, ἀμείβηται ὑπ' αὐτοῦ ὁ μὲν Λεονάρδος Τόκος
μὲ τὴν κομητείαν Κεφαλληνίας, ὁ δὲ Πέτρος μὲ τιμᾶριον ἐν Κερ-
κύρᾳ. (2) Νυμφευθεὶς δὲ ὁ Ροβέρτος τῷ 1347 μὲ τὴν Μαρίαν θυ-
γατέρα τοῦ Λουδοβίκου Βουρβῶνος, δουκὸς τῆς Βουργονίας, καὶ χή-
ραν τοῦ Γουϊδου Λουσινιάνου, πρίγκιπος τῆς Γαλλιλαιας, ἔγραψεν εἰς
ἀντίπρῳκον αὐτῆς μίαν χιλιάδα οὐγγίας χρυσᾶς, ἐὰν ἔμενε χήρα
μετὰ τέκνων, ἐὰν δὲ ἄτεκνος δύο χιλιάδας τὰς μὲν 4000 ἐκ τοῦ
πρίγκιπάτου τῆς Ταράντου, τὰς δὲ ἑτέρας χιλίας ἐκ τῆς νῆσου
Κορυφῶν καὶ τῆς κομητείας Κεφαλληνίας. (3) Τὸν ἀποθανόντα Ρο-
βέρτον διεδέχθη ὁ τριτογέννητος υἱὸς αὐτοῦ Φίλιππος Β'. Οὗτος πᾶ-
ραχωρεῖ πρὸς Μάρκον Εγίδιον Δαλαπάκην (*dalla pace*) τιμαριωτικὰ
κτῆματα ἐκ τῆς Βαϊλαρχίας τοῦ Ορους, Ἀγείρου καὶ Μέσης, ἃ κλη-
ρονομίας καὶ συζυγίας δικαίωματι παρέλαβον οἱ Βενετοὶ Μαλεπιέρης
παριστῶντες τὴν οἰκογένειαν Δαλαπάκου. (4) Προσέτι δωρεῖται τῷ
Ἀγγέλῳ ἐκ Τράνης (*Angelo da Trani*) τὴν ὠφέλειαν διακοσίων
ὑπερπέρων (5) καὶ πρὸς τὸν Ιαννέλον Διταάβουλον (*Iannello degli*
Abitabuli) τὸ ὄρελος καὶ τὰ τιμαριωτικὰ τέλη καὶ δικαιώματα
ἐπὶ τῶν Αθιγγάνων ἐκ πάσης παροικίας τῆς τε Κερκύρας καὶ Βου-
θρωτοῦ. (6) Επεκύρωσε δὲ καὶ τὰ ὑπὸ Ροβέρτου παραχωρηθέντα τι-
μάρια τῷ προρηθέντι Βενεδίκτῳ τοῦ ἁγίου Μαυρικίου τῷ υἱῷ τοῦ
Γεράρδου, ὃν περιέβαλε τὰ τιμάρια Φίλιππος ὁ Α' τῷ 1326 Ιου-

(1) Παράγονται δύο παρὰ τοῖς ἐγγράφοις τοῦ ποτὲ κυρίου καὶ συμπεριληφθεῖσαι
ἐν τῷ Processo di Lite fra Angelo de Litio e Teodoro Cavassila.

(2) Π. Χιώτου ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα Τ. 2. σελ. 176.

(3) Τὸ ἔγγραφο τοῦ ἐν Κερκύρᾳ τιμαρίου τῶν Τόκων εἶδον ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ
Καρόλου Χρῆστου Γερμανοῦ ἐπασχολουμένου εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν γενομένων ἐν ταῖς
Ἑλληνικαῖς χώραις ἐπὶ τῆς κατοχῆς αὐτῶν ὑπὸ Λατίνων. Ο δὲ καθηγητὴς Ι. Ρω-
μανὸς σώζει τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τῆς οἰκογενείας Τόκων. Ορα καὶ Π. Χιώτου
ἀπομνημονεύματα Τ. 2 σελ. 172 καὶ Τόμον 3 σελ. 27.

(4) Investiture Venete di Malipiero eredi del Feudo della Pace.

(5) Parte presa in Pregadi li 16 Gennaio 1391 M. V. (1392).

(6) Ducale 13 Settembre 1464 Ind. XIII.

λίου 27. (1) Τοῦ δὲ Φιλίππου Β'. ἀκλήρου ἀποθανόντος, καὶ τοῦ
κατὰ διαθήκην εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς ἡγεμονίας Ταράντου καὶ
Κερκύρας ἀναδειχθέντος ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ιακώβου Βάλτσου, τοῦ γεν-
νηθέντος ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Φιλίππου Β'. Μαργαρίτας, κηρυχθέν-
τος ἐκπτώτου ἐκ τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων ἀπὸ τῆς ἡγεμο-
νίας, ἡ Βασίλισσα Ιωάννα ἀνεδέξατο τὸ πρίγκιπάτον τῆς Ταράντου
μετὰ τῆς ἡγεμονίας Κερκύρας. Αὕτη διὰ τὴν ἀποδιώξιν ἐκ τῆς Κερ-
κύρας τοῦ ρηθέντος Βάλτσου ὑπὲρ τοῦ Γούλλου ἢ Γουλιέλμου Ἀλτα-
βίλλα τοῦ Λονάτου, δι' ἐντάλματος τῶν 4 Μαΐου 1374 δωρεῖται
αὐτῷ τῷ Ἀλταβίλλᾳ καὶ τοῖς νομίμοις ἀπογόνους ἐτήσιον πρόσ-
σον οὐγγίας δέκα χρυσᾶς, ὑπολογιζομένης ἐκάστης οὐγγίας ἀνά
6 δουκάτα, ἐκ κτημάτων καὶ ἀγαθῶν προσοδευομένων οἰωνδήποτε
καὶ τελούντων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον Κερκύρας (2). Θέλουσα δὲ
νὰ ἀμείψῃ ἡ αὐτὴ Βασίλισσα Ιωάννα καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ
Ρικάρδου Ἀλταβίλλα παραχωρεῖ αὐτῷ καὶ τοῖς νομίμοις διαδόχοις
ἀμφοτέρου τοῦ φύλου εἰς ἐτήσιον εἰσόδημα τὰ παραχωρηθέντα ὑπὸ
Καρόλου Γ'. κτῆματα καὶ ἀπολαβὰς, οἷς προσώδευσεν ἐκ κτημά-
των βασιλικῶν καὶ ἐκ τοῦ μείζονος δικαστηρίου εἰσοδημάτων (*a*
ragione della curia maggiore) καὶ τελωνιακῶν προσόδων τῆς
πόλεως Κορυφῶν μὲ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν τιμαριῶτου (3).
Πρὸς τούτοις ἐπικυροῖ τὰ χορηγηθέντα προνόμια τῷ ρηθέντι Βε-
νάρδῳ τοῦ ἁγίου Μαυρικίου, καὶ προτὶ-ορίζει τὴν κατάστασιν τῶν
ὑποτελούντων αὐτῷ ἐξωκαστρινῶν, ἥτοι τῶν οἰκούντων ἐξω τοῦ
κάστρου Κερκύρας (4) καὶ συγκατανεύει τῷ ρηθέντι Γούλλῳ τὸ
νὰ δύναιται νὰ κατέχῃ τὴν Βαρωνίαν τῆς συζύγου Βίλλας τὴν
κληρονομηθεῖσαν παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἀλταβίλλα (5).

Φανερωθεῖσης τῆς ἐκείσεως Ιωάννας ὑπὲρ τοῦ Καρόλου τοῦ Δυρ-
ρηνίου, ὁ ἐπικρατῶν τότε τὴν ἡγεμονίαν Κερκύρας Ιακώβος Βάλ-
τσος (6) δωρεῖται δι' ἐντάλματος αὐτοῦ ἐκ Ταράντου τῇ 26 Σε-

(1) Diploma della Regina Giovanna 1370 14 Dicembre καὶ sentenza ne
1444 20 Agosto inq. XI di Egidio Morosini Baillo e cap. di Corfù sedenti
i giudici annalli (ἐν ἀρχαιοφυλακείᾳ Κερκύρας).

(2) Investiture διατηροῦμεναι ἐν τῷ ἀρχαιοφυλακείᾳ Κερκύρας. ἐν αἷς συγκατα-
χωρεῖται καὶ ἡ περὶ τοῦ τιμαρίου τούτου περιβολή, χρονολογούμενη τῷ 1374 Μαρτίου 4.

(3) Investitura ἀναφερομένη ἐν τῷ διπλωματι Καρόλου τῷ 1332 18 Σεπτεμβρίου
ἧς ἀντίγραφον τοῦ πρωτοτύπου σώζεται παρὰ τῷ Κ. φ. Ηλία Βασιλάκη.

(4) Εντάλμα τῷ 1373 31 Μαΐου πρὸς τοῖς ἐγγράφοις τοῦ μακαρίτου Μυστοξίδου.

(5) Terrapiazioni di Bernardo Soranzo Baillo e cap. di Corfù 1591 20
Ἀπριλίου παρὰ τῷ ἀρχαιοφυλακείᾳ Κερκύρας.

(6) ΠΑ. ΧΙΩΤΟΥ ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα Τ. 3. σελ. 11,
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

κεμδέρου 1384 Ἰνδουκτιώνος Ε'. πρὸς τὸν εὐνοϊκὸν αὐτοῦ Ἀδάμην τοῦ ἁγίου Ἰππολύτου (*Adamo di San' Ippolito*) καὶ υἱὸν τοῦ ποτὲ φρουράρχου Κερκύρας Βερνάρδου, ὅλα τὰ κατεχόμενα παρὰ τοῦ δημοσίου ἐν τῇ νήσῳ Κερκύρᾳ κτήματα, ἥτοι οἰκίας, χωρὰς, ἀμπέλια, δένδρα, γέας, καλλιεργημέναις καὶ ἀκαλλιεργήτους, μύλους, δικαιοῦματα περιοχικά, ὑπηρεσίας, τέλη, δικαιοδοσίας, εἰσόδους τε καὶ ἀπολαβὰς χρηματικὰς ἰσοτίμους 20 οὐγγίων χρυσῶν ἐτησίως, ἃ Φιλίππος ὁ πρῶτος παρεχώρησεν εἰς στρατιωτικὸν τιμάριον τῷ προγόνῳ αὐτοῦ δι' ἰδίου αὐτοῦ ἐντάλματος τῇ 7 Οκτωβρίου 1340. (1) Τῷ δὲ αὐτῷ καλουμένῳ Βαρῶνι καὶ Φεουδούχῳ ἐπιπροστίθεται παρὰ τοῦ αὐτοῦ Βάλτσου, καὶ τοῖς ἀπογόνοις ἀφοτέρων φύλων, τὰ κατεχόμενα ἄλλοτε ἀγαθὰ καὶ κτήματα ἐν τῇ νήσῳ Κερκύρᾳ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἐκ Βερρόνης Μαλέρβα ἐπωνυμουμένου, προσδεύοντα ἐτησίως 100 οὐγγίας χρυσᾶς ἐκ τε τῆς νήσου Παζῶν, καὶ ἐκ τῶν νερομύλων τῶν κατὰ τὰ ἔλη τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, τῆς προσωνυμουμένης Κορισσίας, τῆς κατὰ τὴν Βαϊλαρχίαν Δευκίμνης κειμένης. (2) Κάρολος δὲ ὁ Δυρραχίου, ὁμαίων τῆς Ἰωάννας, ἐνδιαφερόμενος εἰς τὸ νὰ ἔχῃ ἐν Κερκύρᾳ εὐνοϊκοὺς καὶ συμπατριαστὰς, διορίζει τὸν Ρικάρδον Ἀλταβίλλαν φρούραρχον καὶ κοντόσταυλον Βουθρωτοῦ τῷ 1382 καὶ ἐπικυροῖ αὐτῷ τὸ περιβληθὲν τιμάριον παρὰ τῆς Ἰωάννας ἐν Κερκύρᾳ. (3) Ὡσαύτως καὶ τῷ πιστῷ αὐτοῦ δειχθέντι καὶ χρησίμῳ τῆς πόλεως καὶ νήσου Ἰωάννῃ Καβασίλλα, τῷ Θεοδώρῳ, παρὰ τοῦ αὐτοῦ τιμάρια ἐκ τῆς Βαϊλαρχίας τοῦ Οὐρου, καὶ ἕτερα ἐπίμορτα κτήματα τῷ δημοσίῳ, προσήκοντα ἐκ τῶν ἄλλων τριῶν Βαϊλαρχιῶν τῆς νήσου, ἀποφέροντα αὐτῷ ἐτησίως οὐγγίας χρυσᾶς 10 βάρους καινοῦ. (4) Προσέτι δωρεῖται τῷ Γεράρδῳ τοῦ ἁγίου Μαυρικίου οὐγγίας πέντε ἐτησίως ἀπὸ φόρου ἐκ νέων τιμαριωτικῶν κτημάτων. (5) Καὶ τῷ Θεοδώρῳ Σκαλίτῃ, ἐτήσιον εἰσόδημα δέκα ἐννέα οὐγγίων χρυσῶν, ἐκ τῶν τιμαριωτικῶν ἀγαθῶν, τῶν ἄλλοτε προσηκόντων Δάπῳ τῷ Ἀλαμάνῳ. Περιβάλλει δὲ αὐτῷ πρὸς τούτοις ἅπαντα τὰ τιμάρια τὰ κατεχόμενά ποτε ὑπὸ Ἀλοῖσίου Ρόκου ἐκ Σαλέρνου, ἃ προσώδευσεν ἐκ δημοσίων κτημάτων κατὰ τὰς νήσους Ὁθωνῶν, Ερικουσίας, Σαμοθράκης, Διάπλου καὶ Ἀγίου Στεφάνου, μὲ ὅλους τοὺς

(1) Δίπλωμα περί τοῦ Τιμαρίου τοῦ δ᾽ Βάλτσου, da Balzo, σωζόμενον παρὰ τοῦ
 Κ.ω Βασιλάρχῃ.

(2) Ετερον Διπλωμα παρὰ τῷ Κ.ῳ Βασιλάκῃ διασωζόμενον.

(4) Privilegio 13828. Sottom. ind. VI.

(5) Registro πολ. 151 παρὰ τῶ ἀρχιεπίσκοπῳ Νικαίας καὶ τοῖς ἐγγράφοις Μουσθεῦδου.

(3) Registro φυλ. 151 παρά τῷ ἀρχιεπίτῳ Νεαπόλεως.

ἐξ αὐτῶν ὠρουμένους Ἰεράκας. (1) Επιτάσσεται δὲ κυρίως αὐτῶν τὸ νὰ μὴ εἰσπράττῃ ἐκ τῶν ὑποτελούντων αὐτῷ ἐγκατοίκων οὐδὲν πλεῖον ἢ ἑλαττον τῶν ἄλλοτε ἐθιζομένων. (2) Οὕτως ἔχει ἡ ἱστορία περὶ ἐγκαθιδρύσεως τῶν τιμαριῶν ἐν Κερκύρᾳ καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα.

Προσφερομένη: δὲ τῆς Κερκύρας ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Βενετίας, ὁ δούξ τῆς Βενετίας Αντώνιος Βενιέρος, ἐν τῷ ἐκδιδόμενῳ ὑπ' αὐτοῦ χρυσοβούλῳ περὶ τῶν προνομίων Κερκύρας τῷ 1386 9 Ιανουαρίου, ἂ καθυπέβαλεν αὐτῷ ἐπὶ ἐγκρίσει καὶ κυρώσει ἡ κοινότης Κερκύρας, διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῆς, οἵτινες ἐπὶ τούτῳ προσήλθον εἰς Βενετίαν, ἐπεκύρωσε διὰ τοῦ 2 καὶ 5 ἄρθρου τοῦ χρυσοβούλου αὐτοῦ ὅλα τὰ κτήματα, φέουδα, καὶ βαρωνίας μετὰ τῶν υποχειρίων καὶ χωρίων πρὸς τοὺς διατηρουμένους ἐν Κερκύρᾳ τιμαριώτας ἀπογόνους καὶ νομίμως παριστῶντας αὐτοὺς. (3) Τὰ δὲ περὶ τούτου ἄρθρα λέγουσιν ὧδε—ἄρθρον Β'. ἕκαστος πολίτης ἀσφαλῶς ἔχει τὰ ἴδια αὐτοῦ κτήματα, φέουδα καὶ βαρωνίας μετὰ τῶν υποχειρίων καὶ χωρικῶν, καὶ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα κρατεῖται ἐπὶ τούτων ὡς ὁ νόμος.—Ἄρθρον Ε'. οἱ βαρῶνες καὶ φεουδοῦχοι Κερκύρας ἀπαίτουσιν ἀμέσως τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τῶν υποχειρίων, καὶ πρὸς ἐξόφλησιν φυλακίζουσι τοὺς ὀφειλέτας ἐν τῇ εἰρκτῇ τῆς κυβερνήτορος.—Ἄρθρον Σ'. οἱ βαρῶνες καὶ οἱ φεουδοῦχοι παρέχονται ὑπόκλησιν τῷ κυβερνήτορι χάριν φεουδαλικῆς ὑπηρεσίας. (4) Τῷ δὲ 1516 ἡ Βενετικὴ κυβέρνησις διευθετίζει τὰ καθέκαστα τῶν τιμαρίων αὐτῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶχαν τότε μεταβῆ λόγῳ συνεικεσιῶν καὶ κληρονομημάτων εἰς ἄλλας εὐγενεῖς οἰκογενεῖας Κερκυραίων, καὶ εἰς Βενετοὺς ἐγχωρίους. Ταῦτα δὲ ἀπαριθμοῦνται περὶ τὴν ῥηθεῖσαν ἐποχὴν δεκατέσσαρα ὑποκείμενα εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἄγοντες ἕνα ἵππον δι' ἕκαστον τιμᾶριον καὶ ἔνοπλον ἱππέα.—1 Ανδρέας Βραγαδίνος ἵππον ἕνα.—2 Βίκτωρ Γότος ἵππον ἕνα.—3 Νικόλαος Γότος ἵππον ἕνα.—4 Αἰεξάνδρος Γότος ἕνα.—5 Φαντίνος Βιάρος, ὡς διάδοχος τοῦ Γεωργίου Γότου, τρεῖς ἵππους.—6 Ανδρέας Πετριτίνος δύο.—7 Μ:χαὴλ Τρὼν τρεῖς.—8 Πέτρος Μαλιπιέρος τοῦ Αλεξίου δύο.—9 Ιάκωβος Ράλης ἕνα.—10 Ιωάννης Φιομάκος ἕνα.—11 Δανιὴλ Δαρμάρος ἕνα.—12 Ιωάννης Βαπτιστῆς Εριτσος ὡς κληρονόμος Φραγκί-

(1) Diploma 1389 19 Αὐγούστου δημοσιευθὲν ἐν τόμῳ Β'. delle recherches et matériaux par Buchon. Ὡς ἐδόξαται καὶ ἡμεῖς πρὸς τὴν ἀντιμετάθεσιν ἡμῶν.

(2) *Salvis usibus et consuetudinis dictae civitatis et insulae.*

(3) Π. Χιώτου ιστορικά απομνημονεύματα Β'. σελ. 202

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

σκου Αλταβίλλα τρεῖς. — 13 Λουκάς Γότος δῶν — 14 Ιανέλος ξνα. Οφείλον δὲ οἱ τιμαριῶται νὰ ἐκπληρῶσι τὰς υποχρεώσεις τῶν ἀρχαίων Βαρωνίων, διατηροῦντες ἐτοιμον τὸν ἵππον καὶ παριστάμενοι ἀνὰ πᾶσαν πρωτομαίαν μετὰ τοῦ ἵππου πρὸς τὸν κυβερνήτην. (1)

Τῷ 1616 κατὰ διαταγὴν τῆς Γερουσίας ἐνεγράφησαν αἱ Βαρωνίαι Κερκύρας μετὰ τῶν προσηκόντων αὐτῆς, διαμνημονευομένου καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου ἐκάστου τιμαριώτου κατόχου. Αριθμοῦνται δὲ 15 αἱ βαρωνίαι κατὰ τὸν ἐξῆς πίνακα.

Ονόματα Βαρωνίων, ἵπποι, ἵππευς, κάτοχοι τιμαριῶται.

1 Βραγαδίνα	— 1 — 1	Ἀνδρέας Βραγαδίνος
2 Μηδέα	— 1 — 1	Βίκτωρ Γότης παραλαβὼν ἐκ Νικολάου Μιδίου
3 Αθιγγάνα	— 1 — 1	Νικόλαος Ἐπαρχος μεταφερθεῖσα ἐξ Ἀλεξάνδρου Γότου
4 Μέμα	— 1 — 1	Γάσπαρος Κουερίνος, συζευθεὶς τὴν θυγατέρα Νικολάου Γότου.
5 Βιάρα	— 2 — 1	Μαρίνος Μαρκέλλος, ἐκ Φαντίνου Βιάρου.
6 Γρίττα	— 2 — 2	Ἀνδρέας Πετριτίνης, ἐκ Βικεντίου Γρίτου.
7 Τρόνα	— 3 — 3	Μ. Χαλ Τρῶν
8 Κανάλε	— 1 — 1	Πέτρος Μαλιπιέρος, ἐξ Ἀλεξάνδρου Τρῶνου.
"	— 1 — 1	Ιάκωβος Μαλιπιέρος, ἐξ Ὁρσας θυγατρὸς Παύλου Κανάλε καὶ συζύγου Βόρτολου Παροῦτα.
9 Ράλη Φραγγόνη	— 1 — 1	Ιάκωβος Ράλης, ἐκ Κυρίας Παυλίνης, μητρὸς τοῦ Κ.ου Παδοβάνου Σουρλάκη.
10 Φιομάκα	— 1 — 1	Ιάκωβος Φιομάκος, ἐκ Φαντίνου Φιομάκου.
11 Δαρμέρα	— 1 — 1	Δανιὴλ Δαρμέρος καὶ ἡ ἀδελφὴ συζευθεῖσα τὸν Ἰωάννην Κουτρίνην.
12 Ἀγίου Ἰππολύτου	— 2 — 2	Νικόλαος Αλταβίλλας ἐξ Ἀδὰμ κυρίου τοῦ ἁγίου Ἰππολύτου καὶ κατεῖχετο ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ερίτσου.

(1) Π. Κιῶτου ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα Τόμ. Γ', σελ. 60.

13 Βρουνέλη — 2 — 2 Τὸ μέρος τοῦ Λουκά Γότου τὸ μὲν ἡμῖς κατεῖχε ὁ Αλοῖσος Ερίτσος, τὸ δὲ ἄλλο ἡμῖς ἡ Κ.α Κανάλε σύζυγος τοῦ κυρίου Βολάνη.

14 Αλταβίλλα — 1 — 1 Κατεχομένη πρώην ὑπὸ Ἰουλίου Δανάτου καὶ τότε παρισταμένη ὑπὸ Βικεντίου Γρίτη καὶ Αλοῖσιου Ερίτσου.

15 Δουδού — 1 — 1 Πρώην Ν. ὑπὸ Καράτζολα, καὶ τότε ὑπὸ Γιράρδου.

Ἐκκετος δὲ αὐτῶν ἐπλήρωσε κατὰ τὴν μετάβασιν τοῦ τιμαρίου, περιβαλλόμενος τὸ τιμᾶριον καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πόσον τι χρηματικὸν εἰς τὰ δημόσια ταμείον (1). Ως δὲ οἱ τιμαριῶται δὲν ἐξετέλουν τὰς υποχρεώσεις αὐτῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ Βενετικὴ Γερουσία δι' ἐνταλματος αὐτῆς τῷ 1625 Νοεμβρίου 8, διορίζει νὰ καταγραφῶσι τὰ κτήματα ταῦτα εἰς τὸ ἐπὶ τοῦτο κτηματολόγιον τῶν τιμαρίων· καὶ δίδει προθεσμίαν 20 ἡμερῶν, ὅπως ἕκαστος φεουδάρχης προσαγάγῃ ὅλα τὰ ἐνδεικτικὰ καὶ ἐγγραφα αὐτοῦ καὶ τίτλους περὶ καταγωγῆς τοῦ τιμαρίου πρὸς τὸ ἐπὶ τούτῳ δικαστήριον· ἄλλως ἐξαλειφεται πᾶσα αὐτοῦ κυριότης καὶ δικαίωμα, καὶ τὰ κτήματα αὐτοῦ συσσωματοῦνται μετ' ἐκείνων τοῦ δημοσίου (2). Τῷ δὲ 1653 Ἰουνίου 6 ἡ κοινότης Κερκύρας συνέταξε κεφάλαια κανονίζοντα τὰς πληρωμὰς ἐμφυτεύσεων, ἐδαφονομιῶν καὶ πακτωμάτων, ὡς ἐστὶ καὶ τὴν ἀπίδοσιν προσοφειλομένων προστυχίσεων πρὸς ἀγροδότας, ἃ καθυποβλήθησαν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Γαληνοτάτου ἡγεμόνος (3). Φραγγίσκος δὲ ὁ Μελίνος, ὁ τότε δόγης, δι' ἰδίῳ αὐτοῦ διατάγματος ἐκύρωσε τὰ καθυποβληθέντα (4).

Ιάκωβος δὲ ὁ Κανάλης προβλεπτὴς καὶ Καπετάνος Κορυφῶν τὸ 1660 Ἀπριλίου 3, κατὰ διαταγὴν τῆς δουκὸς Δομηνίκου Κονταρίνου διατάττει, ὅπως ἅπαντες οἱ τιμαριῶται καὶ βαρῶνες Κερ-

(1) Ὁρὰ ὅπισθεν ἐνδεικτικὸν θ'. ὃ ἐστὶν ὁ καταστατικός πίναξ τῶν βαρωνίων Κερκύρας, γεγνημένος ὑπὸ τοῦ ἱκονοκρίτορος καὶ ἀνακριτοῦ κατὰ τὴν Βενετικὴν ἀναταλὴν Φραγγίσκου Γριάνου τῷ 1760.

(2) Ὁρὰ ἐνδεικτικὸν ὅπισθεν Γ'.

(3) Ἐνδεικτικὸν ΓΑ' ὅπισθεν.

(4) Π. Κιῶτου ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα Τόμ. Γ', σελ. 206.

κύρας παρουσιάσῃσι τὰ ἔγγραφα καὶ τὰς περιβολὰς αὐτῶν (*investiture*), ἵνα καταγραφῶσιν ἐν τῇ συνήθει βιβλίῳ τῶν τιμαρίων. Οἱ δὲ γραμματεῖς ἐκλείψασιν τῶν βαρῶνων νὰ ἀναπληρωθῶσι καὶ νὰ περιβληθῶσιν ἀπὸ μέρους τοῦ ἡγεμόνος ἐξ ἄλλων. Οὐδὲν δὲ κτήμα τιμαριωτικὸν ἐδύνατο νὰ πωλήσῃ ἢ ἀπαλλοτριώσῃ ὁ κάτοχος αὐτοῦ. Ἀνὰ πᾶσαν δὲ τριακονταετίαν θέλει προσάγεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Βαρῶνων ἀρχεῖον τῆς Βενετίας ἀναγραφὴ ἀκριβῆς τῶν κτημάτων καὶ ὀρίων. Θέλει δὲ ἐπιθεωροῦνται οἱ τιμαριωτικοὶ ἵπποι ἀνὰ πᾶσαν τετραμηνίαν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ. Τὴν δὲ 21 Μαΐου ἰορτὴν τῆς Αγ. Ελένης ἅπαν τὸ ἱπποτικὸν τάγμα θὰ συμπορεύεται μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὸν ναὶν τῆς Αγ. Ελένης πλησίον τοῦ Αγ. Δημητρίου τὸν κατὰ τὰ ἀλατωροχεῖα τῆς νήσου κείμενον. (1) Ἀπὸ τῆς ἀπάντης οἱ πολῖται πάσης δουλοπαροίκου ὑποχρεώσεως τοῖς βαρῶνοις καὶ φεουδούχοις. Μόνοι οἱ Ἀθίγγανοι ὑποχρεοῦντο εἰς χειροφίλημα, δέκατον, ἀγγάριας, χρηματοδοσίαν 17 ἄσπρων καὶ δύο ὀρνίθων κατὰ τὴν ἁγ. Μαΐου πρὸς τὸν φεουδούχον αὐτῶν. Οὗτος δὲ τότε ἦν Ἰερώνυμος Κουαρτάνος, περιβληθεὶς τὸ τιμᾶριον μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ σοφοῦ Ἐπάρχου, καὶ μετ' αὐτὸν μετέβη τοῦτο κατὰ προικοδοσίαν εἰς Θεόδωρον Προσαλέντιν (2).

Ἀλλ' οἱ χωρικοὶ Ὀροὺς καὶ Ἀγεῖρου κατεβῶν κατὰ τῶν εὐγενῶν ἀρχόντων, ὡς δυναστευόμενοι κατὰ τὰς ἀγροτικὰς ἀγρολιψίας, καὶ διὰ τὰ ὑπέρογκα ἐδαφονόμια, ἃ ἐπλήρωναν πρὸς τοὺς βαρῶνας καὶ κτηματίας τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, οἴνων, ἐλαίων καὶ ἐνοικίων, ἀπογομνόμενοι τῶν οἰκείων κτημάτων καὶ σκευῶν, καὶ φυλακίζόμενοι ἐν ἑλλείψει τῶν πληρωμῶν. Διὸ ἔνοπλοι διέτρεχον τοὺς ἀγροὺς ληστεύοντες, φονεύοντες, ζωγροῦντες καὶ διὰ λύτρων ἀπολύοντες τοὺς συλλαμβανομένους. Ἡ κοινότης Κερκύρας ἐπέστειλε πρέσβεις εἰς Βενετίαν τὸν Δῆμον Βενεβίτην καὶ Σταμάτιον Βούλγαρην, ἐξαιτούμενοι παρὰ τῆς Γερουσίας διόρθωσιν. Μάτην Ἰερώνυμος Φωσκαρίνης, γενικὸς προβλεπτὴς τῶν νήσων, ἐπροθυμοποιήσατο, ὅπως εἰρηνεύσῃ τοὺς δυσηρεστημένους. Ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Μάρκος ὁ Μολίνος, ἐξελεθὼν τῆς πόλεως μετὰ στρατιωτικῆς δυνάμεως κατὰ τῶν στασιαστῶν, κατέτρωπεν αὐτοὺς, διεσκόρπισεν καὶ τοὺς συλληφθέντας ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς. (3) Ἀλλ' ἐπειδὴ παρετόλμων εἰς ἀπαιτήσεις οἱ Βαρῶνες κατὰ

τῶν ὑποτελῶν, ἐπιβάλλοντες αὐτοῖς ἀγγάριας μετὰ τοῦ ἵππου τῶν, καὶ ἐπιβαρύνοντες μὲ διπλᾶ τέλη καὶ ὑπηρεσίας ἀμισθεῖ, οἱ χωρικοὶ ἐνέγχαγον εἰς δίκην αὐτοὺς ἐνώπιον τῆς Βενετικῆς ἐξουσίας. Ὁ δὲ Ἰνκουιζήτωρ τῆς Ανατολῆς Ἀνδρέας Ναυαγῆρος διέταξε διὰ προκηρύξεως αὐτοῦ, ὅπως παύσωσιν αἱ τοιαῦται ἀπαιτήσεις, ἐπιβαλλομένης ποινῆς 600 ῥεαλίων ἐπὶ τοὺς τιμαριούχους ἢ ὑπαλλήλους, οἵτινες ἤθελον εἰσπράξει πλέον τοῦ προσήκοντος αὐτοῖς δεκάτου (1).

Διὰ τὰς ἐπελθούσας κυβερνητικὰς διατάξεις περὶ μεταβολῆς τῶν φεουδαλικῶν σχέσεων, καὶ διὰ τὰς γενομένας καταστροφὰς τῆς Κερκύρας, εἰσβαλόντων τῶν βαρβάρων, ὅτε κατερμημάθη ἡ νῆσος, καὶ ἀπήχθησαν εἰς αἰχμαλωσίαν χιλιάδες ἐγκατοίκων (2), ἡ μὲν γῆ τῶν τιμαρίων ἠλλαξε μὲν καλλιεργητὰς, πρῶτον κατόχους, καὶ ἀφῆρθη δουλοπαροίκων, ἀλλ' αἰεὶ διετηρήθη εἰς τὴν κατοχὴν τῶν κυρίων αὐτῆς Βαρῶνων, οἵτινες ἐλάβανον αὐτὴν παρὰ τοῦ ἡγεμόνος, καὶ μετέδιδον τὴν κυριότητα ἐπ' αὐτῇ· καὶ ὅλα τὰ δικαιώματα πρὸς ἅπαντας τοὺς κληρονόμους αὐτῶν, καὶ τοὺς νομίμως παριστῶντας αὐτοὺς. Ἀποφορὰς λοιπὸν δεκάτων, ἐνοικίων, ἐδαφονομίων, πακτώσεις, καὶ ἀπαρχὰς ἢ καὶ προτιμὰς, ὡς λέγεται, ἐκ παντὸς εἶδους σιτηρῶν, καρπῶν, οἴνου, σταφυλῶν, ζῶων καὶ χρηματικὰς δόσεις, ὥρκειον νὰ προσνέμωσιν οἱ καλλιεργούντες τὸ τιμαριωτικὸν κτήμα πρὸς τοὺς Βαρῶνας. (3) Ἄλλο δὲ εἶδος τιμαρίων εἶναι τὸ καλούμενον ἐδαφονομικὸν ἢ ὑπόφορον (*censo*), διότι οἱ ἰδιοκτῆται οἱ καλλιεργούντες αὐτὰ ἀπέφερον τέλος ἐδαφονομικόν, καὶ ἀπαρχὰς καὶ πρωτόλειαν, καὶ πακτώσεις ἐκ τῆς παραγομένης ἐπικαρπίας. Τοιαῦτα τέλη καὶ ἐπικαρπία παρείχοντο διὰ τὴν ἀνέκαθεν νομιζομένην προσήκουσαν τῷ τιμαριώτῃ γῆν, ἥτις ἐδόθη παρ' αὐτοῦ πρὸς ἐλευθέρους καλλιεργητὰς. Δύο δὲ ἄλλα εἶδη τιμαρίων διεκρίνοντο εἰς τὰς νήσους, τὰ ἄμεσα καὶ σύνδετα (*feudi diretti e legali*), καὶ τὰ προσφερτὰ (*feudi oblati*). Τὰ μὲν πρῶτα ἦσαν ἀναπαλλοτριώτα, καὶ μόνον ὁ φεουδούχος ἐδύνατο, ἀδεῖα ὑπερτάτῃ νὰ πωλήσῃ τὸ προσήκον τῷ τιμαριῷ κτήμα. Ἀλλ' ὥφειλεν ἀμέσως ὅμως νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸς καὶ ἐγγυηθῇ δι' ἄλλου ἐκ τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ περιουσίας κτήματος, ὑπερέχοντος τὸ τρίτον τῆς ἀ-

Γ (1) Pojago le leggi municipali delle isole jonie Tom. 1 σελ. 227, ἐνθα εὑρίθαι ἅπανα ἡ διαταγὴ αὕτη.

(2) Η. Χιώτου ἱστ. ἀπομ. Τόμ. Γ'. σελ. 238.

(3) Η. Χιώτου ἱστ. ἀπομ. Τόμ. Γ', σελ. 203.

(1) Ενδεικτικὸν IB'.

(2) Νουκίου τα γεγονότα ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν βαρβάρων εἰς Κέρκυραν, ἀνέκδοτον ἐν τῇ Ἀμδρυσανῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Μεδιολάνων, ἀντιγραφὴν παρ' ἐμοῦ. — Ὁρα καὶ Η. Χιώτου ἱστ. ἀπομ. Τόμος 3, σελ. 92—93.

(3) Τοῦ κτηματικῆς ἐπικαρπίας ἀπὸ τῆς ἀπώλειας ἐκ τοῦ κεφαλαίου ΙΗ' τοῦ τρίτου τομ. τῶν ἱστορικῶν ἀπομνημονεμάτων τῆς Ἐπτανήσου, εἰσὶν ἀνύψωντες.

ξίας τοῦ πωλουμένου τιμαριωτικῆς. Τὰ δεύτερα συνίσταντο ἐκ κτημάτων ἀντιστοιχοῦντων εἰς 4,000 δουκάτα, ἅτινα ὁ βουλόμενος νὰ ἀπολαύσῃ τὸν τίτλον Κόμητος, Βαρῶνος καὶ Μαρκεσιῦ, ἢ ἄλλης εὐγενοῦς προσηγορίας, ἐπρόσφερεν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐλευθέρως πεποιθείας, καὶ κατέγραφε τὴν αὐθεντικὴν ἐπισημοποίησιν τοῦ τιμαρίου κατοχῆν. Ἐπὶ δὲ ἀκλήσιας καὶ ἐξαλείψεως τῆς οἰκογενείας μετέβαινον κατὰ τὸν τιμαριωτικὸν νόμον εἰς τὸ δημόσιον. Ὄφειλε δὲ ἐνταῦθα νὰ προσφέρῃ καὶ 5,000 δουκάτα εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐάν μὴ ᾗτο εὐγενής. (1) Τοιοῦτους τιτλικοὺς κόμητας ἔχομεν ἐν Ζακύνθῳ Γασπαράκην, Λούντην, Μεσσαλάν, καὶ ἐν Κερκύρᾳ, Γονέμην, Λευκόκοιλον, Βούλγαριν. Ἐν δὲ Λευκάδι Ὀριον Τζαγκαρόλον καὶ ἄλλους ἐν ἄλλαις νήσοις. Τὰ τοιαῦτα τιμάρια συνεστάθησαν ἐπὶ τῶν Βενετῶν κατὰ τοὺς πολέμους, Κρήτης καὶ Πελοποννήσου, ὅτε ἡ πολιτεία προσδευμένη χρημάτων, προεκήρυξε πρὸς τοὺς νησιώτας ἀμοιβὴν τίτλου καὶ τιμαριωτικῆς ἀσφαλείας ἐπὶ ὠρισμένου κτήματος, πρὸς τοὺς προσφέροντας ἐπὶ χρήσει τοῦ δημοσίου δωρεὰν χρήματα. Τῷ δὲ 1777 ἐξεδόθη νόμος, κανονίζων ταῦτα, καὶ ἀπηγορεύθη τοῖς νησιώταις καὶ ἅπασιν τοῖς Βενετοῖς ὑπηκόοις τὸ νὰ ζητῶσι καὶ ἀπολαύσωσι ξένα παράσημα καὶ τίτλους ὁποιοῦδήποτε εἶδους, ἐξαιρουμένων τῶν οἰκείων ἱπποτῶν καὶ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου τῆς Τοσκάνης, οὗ ἱππότης μαρτυρεῖται Δημήτριος Βολτέρας Ζακύνθιος, κατασταθεὶς ἱππότης ἐπὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς Κοσμᾶ Β'. (2) Τῇ πρώτῃ κατηγορίᾳ τιμαρίων συμπεριελαμβάνοντο καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ τιμάρια μοναί, ἡγουμενεῖαι καὶ ναοὶ μετὰ προσκηλύντων κτημάτων, προσφερόμενα εἰς οἰκογενείας καὶ ἱερωμένους ἐπὶ χορηγίᾳ ἐνιαυσίου συνεισφορᾶς πρὸς τὸ δημόσιον, ἐπὶ λόγῳ δημοσίας καλοῦργίας καὶ πατρικῆς στοργῆς τῆς αὐτοῦ γαληνότητος πρὸς τοὺς πιστοτάτους ὑπηκόους, ἵνα ἀποφέρωσιν ἐτησίως πρὸς τὴν κοινότητα ποσὸν τι δουκάτων (3), χρησιμεύον ἐπὶ ἀγαθοεργίᾳ τινὶ τῆς κοινότητος. Ἐκαλοῦντο δὲ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα ἐπ' αὐθεντικῷ δικαίωματι (*jus patronato*). Ταῦτα δὲ

(1) Santori, Storia dei feudi nelle venete provincie.

(2) Codice feudale della serenissima repubblica di venezia p. XII. σελ. 222. Τοῦτο μοι ἐχρήσθη μετὰ φιλοφροσύνης ὁ νομοδιδάκτωρ Ν. Καρθάλας.

(3) Libro terminazioni σελ. 196 ἐνθα ἀναφέρεται ἡ περὶ Ἀναφωνητορίας ἀπόφασις τοῦ Προδλεπτοῦ Ζακύνθου Ἀυγούστου Σαγάρου 5 Μαρτ 1623, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ δουκινοῦ ψηφίσματος τοῦ Δόγου Ἀντωνίου Πριούλη τῶν 8 Ιουνίου 1623. Ἀναφέρονται δὲ τοιαῦτα ἡ μονὴ τῆς Ἀναφωνητορίας, ἡ πρῶτη εἰς τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον προσφερθεῖσα, καὶ εἴτα εἰς τὴν οἰκογενεῖαν Φλαμπούριαν, ἡ τῆς ἁγίας Μαρτίνης εἰς τὴν οἰκογενεῖαν Νομικοῦ, ἡ τῆς Ἀκουρένδρας εἰς τὸν διδασκαλὸν Σκουφὸν τὸν ῥήτορα καὶ ἄλλ.

ἦσαν ἢ προσωπικά, ὅτε ἐν μόνον λαμβάνον αὐτὰ πρόσωπον διειρηρεῖτο τὴν κατοχὴν καὶ μετὰ θάνατον ἐπέστρεφον εἰς τὸ δημόσιον, ἢ διαδοχικά, ὅτε μετέβαινον πρὸς τὴν κληρονομίαν τοῦ πρώτου κατόχου, καὶ ἐπέστρεφον, πάλιν εἰς τὸ δημόσιον ἐπὶ ἀκλήσιας τῆς οἰκογενείας.

Καθ' ὅσον δὲ ἐν τῷ Β'. τόμῳ τῶν ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων ἡμῶν ἱστορήσαμεν τὰ περὶ τιμαρίων ἐν τοῖς νήσοις κατὰ τὸν μεσαιῶνα, διαπραγματευόμενοι περὶ τῶν τιμαρίων τῶν ἀμέσων καὶ συνδέτων δυνάμει τῆς θεσμοθεσίας τῆς λεγομένης τοῦ Ναυπλίου τῆς Ρωμανίας, ἡ διαδοχὴ μετέβαινε ἐκ τοῦ πατρὸς εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν, καὶ τὸ τοῦ ἀποδιώσαντος ἀδελφοῦ ὅχι εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν ἐπιβιούντων ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς, καθυστερουμένου τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀποδιώσαντος. Προκειμένης τῆς μεταβάσεως ἐπὶ διαδοχῆς τιμαρίου εἰς ἀπογόνους, ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐγγόνων τῶν ἀδελφῶν ἐκληρονόμει, καὶ καθυστεροῦντο ἅπαντες οἱ υἱοὶ τῶν πρωτόκων ἀδελφῶν, ἐὰν καὶ οὗτοι ἦσαν νεώτεροι τὴν ἡλικίαν ἐκείνου. Ἐὰν δὲ ὁ τιμαριώτης ἀπέθνησκεν ἄτεκνος, ἔχων πολλοὺς ἀνεψιοὺς, ἦτοι υἱοὺς ἀδελφῶν αὐτοῦ, τὸ τιμᾶριον ἐκληρονομεῖτο ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν ἡλικίαν τῶν ἀνεψίων, καὶ δὲν μετέβαινε εἰς υἱὸν πρωτόκου τῶν ἀδελφῶν νεώτερον ὄντα τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν ἐξαδέλφων. Τὰ δὲ ἐπιγενομένου γάμου γνησιοποιούμενα τέκνα τιμαριώτου δὲν ἀπεκλείοντο τῆς κληρονομίας πρὶν νοσήσῃ ὁ γονεὺς καὶ ἀποδιώσῃ· διότι γάμος τιμαριώτου μετὰ συζώσης παλλακίδος γενόμενος ἐν τελευταίᾳ ὥρᾳ τῆς ζωῆς τοῦ γεννήτορος, δὲν ἀφῆρε ὄνειδος νοθογενείας τῶν τέκνων ἐν τῇ συμβίσει αὐτοῦ μετὰ τῆς παλλακίδος. (1) Ἐν ἑλλείψει δὲ ἀμέσων ἀπογόνων ἀρρένων, τὸ τιμᾶριον μετέβαινε εἰς τοὺς ἐκ θήλεως καταγομένους. Ἐκ τούτου πολλοὶ τῶν ἐν Βενετίᾳ πατρικίων, βουλόμενοι νὰ ἀπολαύσωσι μεγάλα προικῶκα εἰσοδήματα, ἐνυμφεύοντο θυγατέρας βαρόνων Κερκύρας, οἵτινες ἐστεροῦντο ἀρρένας, βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ νὰ ἔχωσιν ἰσχυροὺς προστάτας παρὰ τῷ ἡγεμόνι, καὶ ἐντεῦθεν πολλὰ βαρωνία Κερκύρας διανατέχονται ὑπὸ κυρίως Βενετῶν. Τὰ ἐπανερχόμενα τιμάρια εἰς τὴν διακοχὴν τοῦ δημοσίου ἡσαυροῦ, ἐν ἐξαλείψει ἀπάσης τῆς τιμαριούχου

(1) Statuto di Napoli di Romania "Se lo feudatari soluto cognoscerà alcuna femena soluta, e con quella haverà fioli et dapui contrazerà matrimonio con quella cum ordine della chiesa li suoi figliuoli die succender in lo feeo paterno, e materno. Ma se lo contrazerà cum quella sciando in infimidade della qual ello mora li fioli non sarà tegnudi legitimi quanto alla successione del feo ma delle cose mobili e 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

οικογενείας, ἡ Βενετικὴ πολιτεία ἡ ἐπώλει ἐπὶ ὠφελείᾳ τοῦ δημοσίου πλούτου, ὅσας ἐχρειάζετο χρημάτων, ἡ ἐδίδεν αὐθις διὰ τῆς αὐτῆς νομίμου εἰσδησίως πρὸς ἄλλους ὑπηρετήσαντας (1). Οἰωδῆποτε δὲ τρόπον, εἴτε κατὰ διαδοχὴν, εἴτε κατ' ἀγορὰν, εἴτε κατὰ νέαν πρόσληψιν ἐμελλε νὰ δοθῇ τὸ τιμάριον, ὥφειλε νὰ γίνῃ ἐπισήμως ἡ περιβολὴ αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν περιβαλλόμενον τιμαριώτην ἐν Βενετίᾳ. Ἐπὶ τούτῳ ἡ αὐτοπροσώπως αὐτὸς ἐν Βενετίᾳ διατρίβων, ἡ δὲ ἐπιτρόπου ἐπὶ διακωλύσει τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν, ἔπρεπε νὰ δώσῃ ἐνώπιον τοῦ Δόγου, παρόντος τοῦ ἐφόρου τῶν τιμαριῶν καὶ τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχῶν τὸν ἀπαιτούμενον ἐξῆς ὅρκον—«Εγὼ (ὁ δεῖνα, ἡ ἐπιτροπὸς) ὀρκίζομαι καὶ ἐπιβεβαιῶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔσομαι ἀεὶ πιστὸς τῇ ὑμετέρᾳ Γαληνότητι, καὶ Γαληνοτάτῃ κυριαρχίᾳ, καὶ οὐδέποτε βουλῇ, βοηθείᾳ ἢ ἔργῳ ἐναντιώσομαι τῇ τιμῇ καὶ τῷ κράτει τῆς ὑμετέρας Γαληνότητος. Ἐάν δὲ ποτὲ καταλάβω τινὰς ἐναντιούμενους τοῖς ὑμετέροις προστάγμασι, θὰ διακωλύσω αὐτοὺς, καθ' ὅσον δύναμαι. Διατηρήσω δὲ τιμάριον, ἀγαθὰ καὶ δικαιώματα τιμαριωτικὰ εὐπρεπῶς καὶ ἐν καλῇ καταστάσει ἀεὶ, ὡς εἰκὸς τῇ ὑμετέρᾳ Γαληνότητι καὶ τῇ Γαληνοτάτῃ κυριαρχίᾳ, ἵνα δὲ ἀνακτήσω τὰ ἀπελεσθέντα τοῦ τιμαρίου, θέλει συμβοηθῆσω διὰ προσώπου, βουλῆς καὶ περιουσίας, ὡς εἰσέτι ποιήσονται καὶ ἅπαντες οἱ διάδοχοί μου. Ἐτι δὲ προθύμως ἐκπληρώσω τὰ καθήκοντα τῆς ὑποτελείας, φέρων ἅπανσαν χρεϊώδη ὑπηρεσίαν πρὸς οἷαν ὑπόκεινται ἅπαντες οἱ πιστοὶ ὑποτελεῖς κατὰ διατάξεις καὶ ἔθνη τιμαριωτικὰ καὶ ἐιδικῶς κατὰ τοὺς νόμους καὶ διατάγας τῆς αὐτῆς Γαληνοτάτης κυριαρχίας τὰ ἐκδοθέντα τῷ 1586 Δεκεμβρίου 43 καὶ 1587 Μαΐου 29. Ἐν δὲ περιπτώσει κηρύξεως πολέμου, ἄνευ οὐδεμίας προκλήσεως ἐκτελέσω προθύμως ὡς ἐπιτάσσει ἡ δημοσία θέλησις, καὶ οἱ ὠρισμένοι νόμοι τὴν ἀπαιτούμενην ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ὀφειλομένην ὑποταγὴν πρὸς τιμὴν καὶ κράτος τῆς ὑμετέρας Γαληνοτάτης κυριαρχίας μετὰ πάσης ζήσεως ψυχῆς»— Ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ γίνῃ ἡ περιβολὴ ἐν Κερκύρᾳ, ὁ περιβληθεὶς ὁ τιμάριον, ἀφοῦ ἤθελε προσάξει τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, δι' ὧν ἡξιούτο εἰς τὴν περιβολὴν τοῦ τιμαρίου, εἴτε κατὰ δικαίωμα διαδοχῆς, ἢ ἀγορᾶς, ἢ προσλήψεως αὐτῷ ἐδίδοτο, προσάγων ἀεὶ ὁ κατὰ διαδοχὴν δικαιούμενος τὸ γενναιολογικὸν δένδρον τῆς οικογενείας,

(1) Ὅρα ἐν τοῖς ὑποθετοῦ ἐγγράφοις τὸν ὑποσηματωμένον πίνακα τῶν Βαρονίων Κερκύρας. Foglio che dimostra il numero e denominazione di tutte le baronie nell'isola di Corfù.

καὶ τὸ ἐκ νομίμου γάμου πιστοποιητικὸν τῆς γεννήσεώς του· καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατρὸς, ἐπορεύετο εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Λατίνων, καὶ ἐκεῖ τελεσθείσης λειτουργίας, ἐνώπιον τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν τῆς νήσου ἐδίδοι τὸν προσήκοντα ὅρκον τῆς πίστεως εἰς χεῖρας τοῦ Βαυλοῦ καὶ τοῦ προβλεπτοῦ καπετάνου. Καὶ οὗτοι πάραυτα ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου προστάτου τῆς πολιτείας, δυνάμει δὲ τῶν νόμων καὶ θεσμοθεσιῶν τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Ῥωμανίας, καὶ τῇ αὐτῶν προκειμένη ἐξουσίᾳ, περιέβαλλον τὸ κύρος καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ τιμαρίου, τιθέντες δακτύλιον εἰς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ, προσφέροντες τὸν μετ' ἀγάπης ἀσπασμὸν, καὶ προσαγγαλιζόμενοι ἀλλήλους. Ἐν ἐκάστῃ δὲ μεταδόσει περιβολῆς, ὁ νεωστὶ περιβαλλόμενος τὸ τιμάριον ἐπλήρωνεν εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλαχεῖον τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνιαυσίου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ τιμαρίου. Καθόκοντα δὲ τῶν ἐν Κερκύρᾳ Βαρώνων καὶ τῶν ἄλλων ἐν ἄλλαις νήσοις οἰκούντων ἦσαν τὸ νὰ ἔχωσιν ἐτοίμους τίνας, ἕκαστος ἕνα ἢ πλείονας ἵππους, κατὰ τὸ εἰσοδήμα τοῦ τιμαρίου, ἐτοίμους εἰς οἰανδήποτε ὑπεράσπαιεν τῆς νήσου μετὰ τῆς προσηκούσης ἱππικῆς πανοπλίας, καὶ τινὰς πεζοὺς ἄνδρας (*Janli*). Οὐδεὶς δὲ ἡδύνατο νὰ ἐκποιήσῃ ἵππον τιμαριωτικὸν ἄνευ ἀδείας τοῦ προβλεπτοῦ καπετάνου. Αποθανόντος δὲ τοῦ ἵππου, ὁ τιμαριώτης ὥφειλε νὰ δεῖξῃ τὸ δέρμα αὐτοῦ πρὸς τὸν προβλεπτὴν, καὶ ἐπὶ ἀνικανότητος ζῶντος, τὸ ἀνίκανον ζῶντος αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀμέσως νὰ ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλου. Εἰς ἀρχηγὸς διωρίζετο ἐπὶ αὐτῆς τῆς τιμαριωτικῆς δυνάμεως τῆς τε πεζικῆς καὶ ἱππικῆς. Ἀνὰ δὲ τριμηνίαν κατὰ νόμον ἐγίνετο γενικὴ ἐπιθεώρησις, καθ' ἣν ὥφειλον νὰ ἐπιδεικνύωνται ἅπαντες οἱ Βαρώνες καλῶς ὠπλισμένοι μετὰ τῶν οἰκείων πεζῶν, τὴν δὲ ἐπιθεώρησιν τῆς ἐπιθεωρήσεως νὰ ὀπλᾶσκωνται ἐντὸς τοῦ φρουρίου Κορυφῶν. Ἐδίκαζε τὰς τιμαριωτικὰς διαφορὰς ὁ προβλεπτὴς καπετάνου, πρὸς ὃν εἰσήγοντο ἅπασαι αἱ δίκαι περὶ τιμαριωτικῶν ἀπολαυτῶν καὶ κτημάτων ἐνώπιον τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ δὲ ἀποφάσεις ἐφεισβάλλοντο εἰς τοὺς ἐν Βενετίᾳ ἐφόρους τῶν τιμαριῶν (4).

Ἐπροσοδοφόρου εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον Κερκύρας ἐτησίως 3,000 χρυσοὺς αἱ ἐν αὐτῇ βαρωνίαι καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φραγγίσκου Γριμάνου (1748) κατεῖχοντο ἡ Βραγαδίνα ὑπὸ Ἀντωνίου Μάρμαρη, ἡ Μεδιά ὑπὸ Πέτρου Καπάδοκα, ἡ Γιανέλου ὑπὸ κόμητος

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ

(7) *Pojaco leggi municipali Tom. I. p. 287, καὶ Relazione di Andrea Giustiniani 1676.*

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

Παναγιώτου Προσαλέντου, ἡ Μέμα ὑπὸ Φραγγίσκου Καποδιστρίου, ἡ Βιάρα ὑπὸ Βικτωρος Μαρκέλλου, ἡ Γρίτα ὑπὸ Ανδρέου Χαλικοπούλου, ἡ Τρόνα ὑπὸ Ανδρέου Τρόνου, ἡ Κάναλη ὑπὸ Βαπτιστοῦ Κορνέρου, ἡ Φιομάκου ὑπὸ Φραγγίσκου Φιομάκου, ἡ Δαρμάρα ὑπὸ Βικεντίου Δονᾶ, ἡ Ἰπολύτου ὑπὸ Βαπτιστοῦ Βιτούρη, ἡ Αλταβίλλα ὑπὸ Ανδρέου Χαλικοπούλου, ἡ Δουδου ὑπὸ Ιερωνύμου Δουδου. Τούτων ἡ Γιανέλου περιεῖχεν ὡς δουλοπαροίκους τοὺς ἐν τῇ τιμαρίῳ τούτῳ Αθιγγάνους. Ἀπὸ δὲ Αντωνίου τοῦ Επάρχου τοῦ Σοφοῦ, εἰς ὃν παρεχωρήθη μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς οἰκογενείας Γιανέλου, ἡ τῶν Αθιγγάνων μετέβη τῇ 1642, ὡς εἵπομεν, εἰς Ιερώνυμον Κουαρτάνον, διὰ τῆς συζεύξεως ἀπογόνου τινὸς αὐτοῦ, Διέρας μετὰ τοῦ Θεοδώρου Προσαλέντη, εἰς τοὺς Προσαλέντας τῇ 1692, καὶ μερὶς αὐτῆς ἐδόθη εἰς τοὺς κόμητας Τριβόλας. Ο Βαρώνος οὖν αὐτῆς ἐδίκασε τοὺς ἐν αὐτῇ ὑποκειμένους Αθιγγάνους μετὰ τοῦ Προβλεπτοῦ καπετάνου, δικάζοντες ἀπὸ κοινοῦ βαρὺ τινὸς ἔγκλημα. Ἐδύνατο δὲ ὁ Βαρώνος νὰ ἐξορίζη αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς νήσου, καὶ νὰ ῥίπη δεσμίους εἰς τὰ κάτεργα. Εἶχε δὲ ἴδιον γραμματέα, καγγελάριον, διεξάγοντα τὰς υποθέσεις τῆς βαρωνίας, καὶ καταστρώνοντα τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις. Ἡ δὲ σπεῖρα ὀπλοφόρων μετ' ἀξιοματικῷ ἐξετέλει τὰς ἀποφάσεις, φυλακίζουσα καὶ τοὺς ὑποτελεῖς, καὶ καταμηνύουσα τὰς παραβάσεις.

Οὐδόλως δὲ ἡ Βενετικὴ κυβέρνησις Κερκύρας ἐπέμβαιεν εἰς τὰ δικαιώματα τὰ δικαστικά καὶ τὴν ἄλλην δικαιοδοσίαν τοῦ Βαρώνου. Οὔτε ἠδύνατο νὰ στρατολογήσῃ ἢ ναυτολογήσῃ τοὺς ὑποτελεῖς αὐτοῦ Αθιγγάνους, οἵτινες ὑπέκειντο εἰς ὅλας τὰς ἀγγαρίας καὶ ἐκδουλεύσεις κατὰ τοὺς ἀγροὺς, ποιοῦντες τὸ χειροφίλημα τὴν ἅ. Μαΐου, ὅτε φέροντες δένδρον μὲ ἄνθη, ὡς κόκκινα, καὶ ὀρνίθια, προπορευομένης τῆς σημαίας τοῦ βαρώνου, ἦν ἐβάσταζε ὁ σημαιοφόρος, μετὰ τυμπάνων καὶ αὐλῶν καὶ εὐφημιῶν ἔσταινον ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς ἀπέναντί τοῦ οἴκου τοῦ βαρώνου. Οὗτος δὲ πανηγυρικῶς ἐγκωμιάζε τὸν λαόν του, εὐωχοῦντα καὶ πανηγυρίζοντα φαίδρως. Τὴν ἐπιούσαν ἐπεθεόρει ὁ τιμαριώτης τοὺς ὑποτελεῖς, καὶ ἐλάμβανε τὸν τιμαριωτικὸν φόρον 17 ἄσπρα, καὶ ἐν ζεύγος ὀρνίθων, πληρονόντων ἐκάστου τῶν ἐγγάμων, καὶ ἐν χρυσοῦν φλωρίον ὁ σημαιοφόρος. Ὡσαύτως ἐπανελάμβανον τὴν πληρωμὴν τὴν ἁ. Αὐγούστου καὶ τὴν πρωτοχρονίαν, προσφέροντες 15 ἄσπρα καὶ μίαν ὀρνίθα. Νυμφευόμενος δὲ τις τῶν Αθιγγάνων ὤφειλε νὰ προσφέρῃ πρὸς τὸν βαρῶνον δύο ὑπέρπυρα καὶ δύο καλάς ὀρνίθας, τέλος καλούμενον κατὰ τὸν μεσαιῶνα, τὰ κοιμητικά.

Τοιαύτῃ ἐγένετο ἡ ἐπὶ Βενετοκρατίας καὶ πρὶν αὐτῆς κατάστασις τῶν τιμαρίων Κερκύρας. Τὸ δὲ 1825 ἡ Ἰόνιος Κυβέρνησις διὰ βουλευτικοῦ νόμου τῆς Β'. Βουλευτικῆς περιόδου, 21 Μαΐου 1825, καὶ ἄλλου τῆς 5'. (1840) κατήργησε τοὺς τιμαριωτικούς δεσμοὺς παντὸς εἶδους πρὸς βελτίωσιν τῆς Γεωργίας· καὶ διέταξεν, ὅπως ὧσιν ἀπηλλαγμένα τῆς ἀπαιτουμένης ἐπανόδου πρὸς τὸν ἡγεμόνα μετὰ τὴν ἐξάλειψιν νομίμων κληρονόμων τῶν τιμαριούχων καὶ τῶν παριστάντων αὐτοῦ· εἰς δὲ τὸ ἐξῆς ἐλευθέρως νὰ ἀπαλλοτριῶνται τὰ κτήματα αὐτὰ, μεταλλάσσωνται καὶ ἐκποιῶνται κατὰ τὸ δοκοῦν τῶν κατεχόντων αὐτὰ, ὡς ἄλλαι ἐλεύθεραι ἀπλᾶι ἰδιοκτησίαι. Διτηρήθησαν ὅμως τοῖς περιβαλλομένοις αὐτῶν καὶ κατόχοις ἅπαντα ἡ κυριότης τῆς γῆς καὶ τὰ δικαιώματα τῆς ἀπολαυτῆς ὡς χαρακτὴρ καθαρᾶς ἰδιοκτησίας καὶ προσόδου τῶν κατόχων. Καὶ ταῦτα πάλιν κατὰ προαίρεσιν κατόχου δύνανται νὰ ἀπαλλοτριωθῶσι καὶ νὰ μεταφερθῶσι πρὸς τὸν βουλούμενον νὰ ἀγοράσῃ αὐτὰ.

Καθ' ὅλην οὖν τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν ἔκθεσιν ἐλέπομεν, ὅτι δυνάμει νομίμων διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν περιεβλήθησαν οἱ τιμαριῶται Κερκύρας ἀνέκαθεν παρὰ τῶν κατὰ διαφόρους χρόνους γενομένων ἡγεμόνων τῆς Κερκύρας τὰ αὐτοῖς χορηγηθέντα τιμάρια· ὅτι εἰς τὴν ἄμεσον διαδοχικὴν γραμμὴν αὐτῶν, καὶ τῶν κατὰ νόμιμον συγγένειαν παριστάντων αὐτοῦς καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς περιβολῆς μέχρι τοῦ νῦν, διτηρήθη καὶ ἀνεγνωρίσθη ἡ κατοχὴ τῆς γῆς καὶ ἅπαντα τὰ προσήκοντα δικαιώματα τῶν τιμαρίων, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπολαβαί, πρόσδοι, καὶ δωρεαί, οἷα ὤρισαν οἱ τότε ἐν ἰσχύϊ φεουδαλικοὶ νόμοι καὶ κανονισμοί, κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα ἔθνη καὶ τοὺς ὅρους ἐπὶ τῆς νομίμου παραχωρήσεως καὶ περιβολῆς. Τέλος δὲ ὅτι, ὡς ὁ φεουδαλικὸς νόμος τῶν Ἀσίων τῆς Ρωμανίας διατάσσει καὶ ἀναγνωρίζει, μόνος ὁ ἀναδεχθεὶς ἐν Κερκύρᾳ παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τιμαριώτης, ἐγκαθίστατο ὁ κύριος ἰδιοκτῆτης τῆς περιβληθείσης αὐτῇ γῆς, καὶ αὐτὸς ὡς ἀγροδότης διένειμε τὰς γαίας πρὸς ἀγρολήπτας ἐπὶ καλλιέργίᾳ, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο δικαιῶνται (ἐνεκα) ἐπὶ τῆς παρεχομένης καλλιεργουμένης γῆς, εἰμὴ τὸ κατὰ συμφωνίαν μεταξὺ ἀγρολήπτου καὶ φεουδοῦχου ἀγροδότου προσνεμόμενον ὠφέλημα ἐπὶ τοῦ καλλιεργηθησομένου κτήματος.

Εἴγραφον ἐν Ζακύνθῳ κατὰ μ. ἡ. α. Φεβρουάριον 1865.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ Π. Χιότης

Εγγράφα πειστήρια συναπτόμενα εἰς τὴν παροῦσαν
πραγματείαν περὶ τιμαρίων Κερκύρας.

A'.

Come li baroni et huomini legij, è tegnudi far a M. lo
Principo homagio, et lega, etc. fedeltade.

Et da puo che lo M. r lo Principo haverà fatto Sagramen-
to alli Baroni suo sicomo è dito de sovra, li detti Baroni, et
huomini legij die far al ditto M. lo Principo hamaggiò et liga
de fedeltade, et li altri affeudari die far homagiò, et li altri
sudditi sagramento de fedeltade; Ma se lo dito M. lo Prin-
cipo volesse far dar lo ditto Sagramento per suo procurador,
over sel non fosse in lo principado nessun delli suoi suddi-
ti è tegnudi de farli legia over Sagramento.

Questo si è lo modo che die tegnir lo afedutato quando
e lo vien homo legio del signor.

Quando lo affeudato devien homo legio del signor ello die
dir Signor: Io devegno vostro homo legio de tal feo; et no-
minar de qual feo lo è, zoè per quello che ello li fa homa-
gio. Io vi prometto a salvarve et guardarve come mio Signor
contra tutte persone, et contra tutte cose che viver et morir
posso; et lo signor die risponder et io ve ricoio in la fè de
Dio, et in la mia et si lo die baxar in la bocca in segno di
fede, ma se quello o quella che fa lo omaggio allo caro si-
gnor sicome è dito de sovra ha fatto legia avanti ad altro
homo o femina che non sia homo al caro signor o ad homo
che sia: ello die salvar a far lo homaggio e la raxon si è
perche alguno he e homo de uno altro non può appresso far
homazo ad altri se elo non salva lo suo primo Signor, over
si elo non lo fa per so licenza, e combiato, altramente lo
mentirave de sò fe a quello a chi lo homo primier et che fa
homazo ad altri che al caro signorde cose che sia a soa terra,
lui lo die far in la maniera sovra detta.—Ne non se die far
homagio se non ad uno signor perche uno homo non può
far altra una legia senza suo gran fallire. — Et homo che fa
homagio ad altri che a quello de chi lo e homo legio, e te-
gnudo al suo signor per la fede che lui i da et per lo ho-
magio che lui ti ha fatto di sarvarlo et guardarlo incontra

tutte persone et tutte cose che possa viver et morir, et cusì
lo promette far homagio.

Et per questo apar che ello non è tegnudo de metter o far
metter man in lo suo corpo ne in la sua persona, ne anche
consentir, o soffrir a suo poder che altri la mettà. Ne non
die prender o far prender al suo poder alguna cosa del suo
Signor, de chi lo e homo legio. Ne non die conseiar homo ne
femena contra suo Signor, salvo se ello havesse dato a suo
conseio — Ne non die per homo o per femina mostrar al dir
parole in eorte, si ello non nò è a conseio de quello a chi
lo si mosse in resguardo o cognosanza de cose che sia contra
lo suo signore a chi lo e tegnudo de fede, ne non die far a
sua sapuda pregar, precazzarla contra del signor in lo suo da-
naro, ne soffrir, ne consentir a suo poder che altri lo faza, ne
etiandio alla Donna, ne alla fia del suo signor vilania del suo
corpo, inzaxer con quella carnalmente, se go non fosse per
maridazo ne a suo sorella tanto come tanto come ela e Da-
mixele o che la sia in Caja del suo signor: ne soffrir al suo
poder che altri lo fazza, et si die realmente conseiar lo suo
signor de quello che li dimandarà conseio.

Ne lo Signor non die metter o far metter man alla perso-
na dello Affeudato, o allo feo: Se zo non è per esguardo, o
per cognosanza de corte sua et si e tegnudo et signor al suo
homo legio per la fede che entro loro de tutte cose avanti
dette della qual l' homo è tegnudo allo signor suo, e lo Si-
gnor a ello. Perche dentro lo signor et lo homo è fede: et
la fede die esser comuna alli dò delle cose avanti dette e za-
scaduno die salvar sua fede, l' uno verso l' altro fermamente
et intriegamente.

B'.

Ο Πανιερώτατος μητροπολίτης Κερκύρας, καὶ τῇ βασιλείᾳ μου
τιμώμενος διὰ τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν·

Ο κύρ Γεώργιος, προσελθὼν τῇ βασιλείᾳ μου, ἐνεφάνισεν αὐτῇ
τὰ τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ ἀποτεθειμένα ἔγγραφα διάφορα δικαιώματα
ἔχουν βασιλικά χρυσόβουλλα καὶ λοιπά· ἐλιπάρησε γοῦν τὴν βα-
σιλείαν μου, ἵνα τὸ κύρος δέξωνται ταῦτα παρὰ τῆς βασιλείας μου,
καὶ δεδωμένα σφραγισμένα· προσεδέχθη γοῦν ἡ τοῦτου παρὰ
(ἐκκλησίᾳ) αὐτοῦ καὶ δικαίᾳ, καὶ γὰρ τὰ δηλωθέντα δικαιώματα παρὰ

εὐσεβῶν βασιλέων, μᾶλλον δὲ καὶ προγόνων τῆς βασιλείας μου, συντετέθησαν, καὶ τὸν χρόνον ἔχουσι σύνεργον καὶ συνήγορον. πολυστία γὰρ ἐξ οὗτο μακρὰ τῇ τῆς Κερκύρας ἐκκλησίᾳ ἐχορη(γῇ) ἦσαν τὰ τοιαῦτα δικαιώματα· διὸ καὶ πρέπειν ἐστὶ ἵνα εὐσεβῶν βασιλέων θεοφιλεῖσι πράξεσι θεοφιλῆς ἐπικουρῇ βασιλεὺς, ἅν γὰρ ἀνθράσκωνται τάχα ἂν ἐκκαλῶνται πρὸς ἀναθάλασιν ἀθανασία τούτοις μηχανηθῇσεται . . . : καὶ ἀειζῶτα χρόνῳ μὴ δαπανομένη πανθαμάτορι· ὅσα τοίνυν οἱ μακάριστοι βασιλεῖς τῶν Ρωμαίων ἐκείνοι τῇ Κερκυραίᾳ ἐφιλοτιμήσαντο ἐκκλησίᾳ διὰ χρυσοδούλων προσταγμάτων αὐτῶν, οἰκιοῦται ἡ βασιλεία μου, καὶ ἀειδωρίζεται αὐτῇ εἰκοιζέται τε καὶ ἀποδέχεται, καὶ διορίζεται ἵνα τὸ βέβαιον καὶ ἀμετακίνητον ἀποφέρωνται τὰ τοιαῦτα κατὰ πάσας δα . . . καὶ περιλήψεις αὐτῶν καὶ ὡς παρὰ τῆς βασιλείας μου ἀποτεθειμένα σεβάζονται παρὰ τῶν κατὰ καιρὸν ἐνεργούντων τὴν Κέρκυραν νῆσον, καὶ τὸ τῆς Βαγεντί(ας) θέμα· τῇ γὰρ παραβάτῃ (ἐπὶ χειρὸς) ἐφέψεται ἡ τῆς βασιλείας μου ἐπιτεταγμένη ὁργὴ ἔχουσι δὲ τὰ δηλωθέντα διὰ τοῦ χρυσοδούλου τοῦ ἀειδήμου βασιλέως καὶ προπάππου τῆς βασιλείας μου κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐπιβραβεύων καθολικῶς πᾶσαν καὶ παντοίαν ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδαμῶς ἐπιεράζεσθαι τε τῶν τῆς μητροπόλεως, οὔτε παροικόν, οὔτε κληρικόν, οὔτε δουλευτὴν μὴ εἰς οἶον δὴ τινα δουλίαν, ἢ δόσιν καθέλκεσθαι· ἕτερον χρυσοδούλλον (τοῦ) ἀειμνήστου βασιλέως καὶ θείου τῆς βασιλείας μου κυροῦ Μανουὴλ, ἐν ᾧ μὲν λαμβάνεται δωρεὰν παροίκων ὀγδοήκοντα, καὶ οἰκίαι κληρικῶν τεσσαράκοντα, ἑτέρα δωρεὰ ἀγιοδούλων τριάκοντα κατὰ διαφόρους καιροὺς δωρηθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ, δωρεὰ ἑτέρα εἴκοσι παροίκων, ἑτέρα δωρεὰ ἐκκτὸν εἴκοσι παροίκων, ὁμοία δωρεὰ ἀγιοδούλων, ἑτέρα προσθηκημαίων; . . . κοσι· καὶ προγεννημένων ἑτέρα δωρεὰ . . . , ἀπὸ σεβαστοῦ καὶ ἀειδήμου βασιλέως κυροῦ Μανουὴλ παροίκων ἐλευθέρων καὶ . . . δέκα ὡς δ' ὁμοῦ ὅλας παροικίας καὶ τῶν λεγομένων δούλων κατὰ τέσσαράς τε παροικίας καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν δηλωθέντων χρυσοδούλων ἀναφαίνεται πόσα τῇ ἐκκλησίᾳ χρεωστεῖται. κυραιτων. τοῦ βοητ. . καὶ κτήματα ἐπὶ λίαν . . γὴν τὰ καὶ γὰρ κοὶ ὁμοίως, καὶ ἑτέρα ὁκτώ . . καὶ τὰ γα τα, (τοῦ), . καὶ βασιλέως, καὶ αὐτὸ, τῆς δὲ βασιλείας μου πρωτοκῶ . . . διοριζόμενα στέργει . . . αὐτῷ δηλωθέντα χρυσοδούλλα καὶ εἴτι πράσισι τῇ μητροπόλει ἕτερον δικαίωμα . . . εἰ μὲν τῇ ἐκκλησίᾳ παρὰ τῇ δῆμῳ . . . συνάγωσιν· ἐγράφη τα . . . τῇ δια

κινναβάριος· : . . τοῦ θεοσεβοῦς καὶ θεοπροβλήτου κράτους ἡμῶν· : : χρυσοδούλλητος αὐ . . κατασφαλισθέντος ἐπεδ . . : πῇ τῶν Κερκυραίων ἐκκλησίαν εἰς ἀσφαλίαν καὶ ἐξουσίαν μὴν ἰουνίῳ ἡμέρᾳ πρώτῃ ἐτει Φεβ. †† ΘΕΟΔΩΡΟΣ ἐν Χθ' τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων Κομνηνὸς ὁ ΔΟΥΚΑΣ

Γ.
Karolus, etc. Per presens scriptum notum facimus universis tam presentibus quam futuris. Quod nos omnibus burgensibus et servientibus in insula Cyprio volentibus remanere plenam securitatem in personis et rebus, earum tenore presentium largimur, volentes ut terras et bona, que in ipsa insula legitime obtinent, habeant et possideant sine molestia qualibet secundum usum et consuetudinem insule supradicte. In cuius rei testimonium etc. Datum Neapoli XXV februarii anno MCCLXXII.

Δ.
Scriptum est castellanis et servientibus castrorum Butruntoy et Subutoy etc. Cum procuracionem predictorum castrorum, iurium, reddituum et pertinentiarum eorum Iordano de S. Felice capitaneo et iudici Florio Magistro Massaro insule Cyprioy usque ad beneplacitum nostrum duximus committendum, fidelitati vestre precepimus quatenus eidem Iordano de omnibus que ad honorem et fidem nostram spectare noscuntur supra diligenti castrorum ipsorum custodia, tamquam capitaneo per nostram curiam ordinato, devote pareatis et efficaciter intendatis. Datum Neapoli XXV februarii anno MCCLXXII.

Ε.
Extrait de l' original du Trésor des Chartes du Roy.
Balduinus, dei gratia fidelissimus in Cristo Imperator a Deo coronatus, Romanie Moderator et semper Augustus, omnibus Cristi fidelibus salutem in Domino sempiternam. Ad perpetuam rei memoriam cunctis praesentibus et futuris tenore praesentium facimus esse notum, quod nos deliberatione pri-

ma attendentes utilitatem multiplicem quam Imperio nostro potest provenire ex praesentia carissimi consanguinei nostri domini Theubaldi Illustris Regis Navarre, Campanie, et Brie Comitis Palatini, spontanee e liberariter donamus eidem, e haeredibus suis in perpetuam donationem inter vivos, quartam partem terree, domini, et honoris totius Imperij nostri Romanee, cum omnibus pertinentiis dictee partis; et de iis omnibus praedictum Regem per nostrum Annulum domino Erardo de Valeriaco, Hugone dicto de Cousans Mareschallo Campanie, et Magistro Thoma Brunelli Clerico praedicti Illustris Regis, et Milone de Galatas milite nostro praesentibus, investimus, salvis tamen conventionibus e pactionibus quas habemus cum Nobilibus viris Rege Sicilie Illustri, et Duce Burgundie, et salvo iure Ducis et Communitatis Venetorum, salva etiam et excepta Civitate Constantinopolitanâ cum omnibus pertinentiis, circumquaque per unam Dietam. Volumus insuper et concedimus quod quando terra dicti Imperij acquireretur, praedictus Rex semper recipiat quartam partem terre acquisite salvis semper conventionibus et conditionibus supradictis, ita videlicet quod unus miles quem at hoc assignabimus, et alius quem praefatus Rex assignabit, bona fide et praestito iuramento assignabunt sibi quartam partem, tam in feodis et retrofeodis, et dominiis, et rebus aliis. Siverò totum Imperium, vel si aliqua magna pars ipsius acquiratur, Nos ad requisitionem dicti Regis, aut eius haeredum, tenebimur facere quatuor partes de tota illa acquisitione, et pro honore ipsius Regis volumus et concedimus quod ipse eligat et accipiat illam partem quae sibi placuerit, salvis semper conventionibus e conditionibus antedictis. Volumus etiam et concedimus quod praedicta omnia teneat et possideat liberè cum omni dominio et iustitia quae habemus, vel habere debemus, in parte quae nobis debet remanere. Nec ratione huiusmodi donationis Rex ipse tenebitur nobis, aut haeredibus nostris, aut Imperio Romaniae, ad aliquod servitium, nisi quantum sibi spontaneè placuerit, quamdiu manere voluerit in terra dicti Imperij. Cum autem erit absens, tenebitur, et haeredes sui, pro quibuslibet mille hyperperatis terre secundum communem aestimationem Romanie, seu Romani Imperij, quas ibi habebunt, tenere ibidem pro defensione terre unum Militem, vel duos

Ballitrios equites, secundum consuetudines dicti Imperij. Post decessum verò ipsius Regis tenebuntur haeredes sui facere nobis et haeredibus nostris homagium ligium ad usus et consuetudines Imperij nostri, et servitium de Militibus et Ballistariis, prout superius est expressum. Promittimus etiam quod non bonâ fide dictum Regem iuvabimus in retentione et conservatione quarte partis sue praedictae sumptibus propriis contra omnes, et specialiter contra inimicos fidei Christianae; et ad haec omnia et singula supradicta servanda obligamus nos et promittimus nos bona fide ea tenere, complere et observare, si praedictae Rex Theobald. personaliter accedat in terram Imperij memorati. Et insuper obligamus nos et promittimus quod Philippus filius noster pro se et haeredibus suis sopradicta omnia et singula secundum conditiones praemissas laudabit, concedet et acceptabit, et de non veniendo contra se legitimis suis patentibus Litteris obligabit. In cuius rei testimonium Litteras nostras praesentes dedimus Bullâ nostrâ aureâ roboratas, nostris characteribus rubeis Imperialibus insignitas. Datum Parisiis anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo octavo, mense Martij, Imperij nostri anno vicesimo nono.

ST.

Karolus Secundus etc. Universis presens privilegium inspeturiis presentibus et futuris. Lex nature quod in se servare non potuit in suo simili per generationis propaginem reservavit, ideoque ad educationem proles naturale jus provocat et parentum caritas signanter invitat, ex quibus est consequens quod si ad beneficia placida nostrorum fidelium liberalitatis promptitudo nos attrahit, in liberorum conferenda compendia ratio naturalis astringit. Huius itaque considerationis intuitu, Philippo, nato nostro carissimo, Principi Tarentino, et suis heredibus utriusque sexus ex suo corpore legitime descendentibus, natis iam et etiam nascituris, insulam nostram Corphoy, cum civitatibus, castris et casalibus, nec non castrum Butrontoy cum districtu eiusdem insule convicinium positum in terra firma Romanie, cum hominibus iuribus iurisdictionibus redditibus et pertinentiis hominibus eorumdem insule

et castri Butrontro, que videlicet de demanio in demanium et que de servitio in servitium, sub censu annuo sex semitarum de tribus coloribus per eodem Principem et heredes suos nobis nostrisque in regno Sicilie heredibus et successoribus in recognitionem nostri maioris domini exhibendo, quem quidem annuum censum Principis ipse in nostri presencia constitutus, bona et gratuita voluntate sua, pro se dictisque heredibus suis, nobis voluntarie facere obtulit et promisit, in perpetuum damus, donamus, tradimus, et ex causa donationis, proprii motus instinctu, in feudum concedimus, de patrie caritatis effectu et gratia speciali, investientes eundem Principem per annulum nostrum, modo predicto, de dictis insula et castro Butrontro, cum eisdem hominibus, iuribus, iurisdictionibus, redditibus et pertinentiis eorum omnibus supradictis, pro quibus quidem insula et castro Butrontro ab ipso principe pro se et dictis suis heredibus, ligum in manibus nostris homagium et fidelitatis debite recepimus iuramentum superioritate maioris domini in dictis insula Corphoy et castro Butrontro et pertinentiis eorum nobis et dictis heredibus et successoribus nostris sicut superioribus dominis reservata. In cuius rei testimonium, dictorumque Principis et heredum eius cautelam, presens privilegium exinde fieri et pendenti maiestatis nostre sigillo cereo iussimus communiri, alio simili sub aurea bulla eiusdem maiestatis impressa typario concesso similiter ad cautelam. Datum Aquile anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimoquarto, die terdiodecimo Augusti, septime indictionis, presentibus Johanne Pipino de Barulo et Matheo de Adria, Magne nostre curie magistris rationalibus, ac Americo de Sus et Guglielmo de Ponciaco, militibus dilectis consiliariis et fidelibus nostris ac pluribus aliis. Datum vero Averse per manum Bartholomei de Capua, militis, Loghotete ac Prothonotarii regni Sicilie anno Domini MCCCIII die vicesimo octavo mensis Septembris, tertie indictionis, regnorum nostrorum anno vicesimo, feliciter. Amen.

Guglielmo II. investito nel 1346 da Filippo di Taranto. I. ascia cinque
Z:
Feudi degli Hugot— de' Goti (Vedi p. 445).

Pietro degli Hugot gentiluomo provenzale.

Rinaldo I.

Guglielmo I.

Rinaldo II. morto nel 1346, ma prima investito di un feudo.

Pietro, Guglielmo II, Ricciardo I.

Cola, o Nicolò. Caterina.

Cotendono i fratelli per l' eredità de' beni feudali ed allodiali paterni e materni. Si convengono. Pietro consegue le due parti del feudo in Corfù, e ne rinunzia la terza a Guglielmo e Ricciardo, per compensi ottenuti in Otranto. Promette di più ad essi once d' oro quattrocento, e pongono la condizione che mancando l' uno dei due senza figli, e restando i figli senza successione, l' altro, o i figli suoi, succedano. Surgono nove contese e convenzioni. Ricciardo muore e non lascia discendenti. Guglielmo è costituito nel 1353, padrone di tutte le terre feudali in Corfù (Pergamene nell' archivio Marcello). Cola figlio di Pietro essendo morto in età pupillare poco dopo del padre, Caterina sorella sua nel 1359 attaccata d' illegalità la convenzione di Guglielmo con Pietro, e ricerca il feudo di questo, vivendo ella more nobilium et iure francorum. Leonardo de' Tocco conte di Celalonia è eletto per giudice arbitro. Avvalora le convenzioni, coll' obbligo a Guglielmo di pagare annualmente a Caterina cento once di carlini d' argento (Pergamene nel sopradetto archivio).

MOYSEIO AHEOYPIOY

Guglielmo II immedesima col primo feudo un altro di cui era investito nel 1322 da Filippo di Taranto. Lascia cinque figli.

Rinaldo III=Ricciardo II=Antonello
=Castellino=Nicòlò

e con suo testamento, confermato, poi dalla Regina Giovanna, tramanda la metà dei suoi feudi al primogenito Rinaldo, e l'altra metà suddivide in quattro quote eguali fra gli altri quattro figli colla condizione che morendo l'uno dei tre vada la quota sua al secondogenito Ricciardo. Per queste disposizioni le quote di Antonello e Castellino, morti senza discendenza, passano a Ricciardo. (Pergamene nel sud. Archivio).

Da Rinaldo III.

Guglielmo III.

Rinaldo IV, Arsenio cavaliere

Filippo Altadonna

Cessato avendo di vivere Guglielmo III, Arsenio pretende spettare a lui il feudo, l'una metà come successore del padre, l'altra metà come successore del fratello, mancato senza figliuoli maschi, e ciò in virtù dei privilegi della casa de' Goti, quod dicta feuda habeant pro haeredes masculos omnes succedendo equaliter et quo libet pro sua portione, et quod filiae morientes pro dictos haeredes. Ma Filippo gli si oppone, ed ottiene da Giovanni Nani bailo e capitano di Corfù (1437) sentenza favorevole. Morto nel frattempo Filippo, la sorella sua Altadonna sostenne le ragioni stesse, e le sentenze essendo appellate al Consiglio dei XL, i contendenti si convennero che il feudo rimanesse ad Altadonna e suoi eredi ed ella esborsasse ad Arsenio suo zio mille once d'oro (Ducale di Francesco Foscari a G. Bembo bailo e capitano ed a' consiglieri suoi 1452, 10 Maggio). Ciò nonostante la causa fu discussa, ed essendo pubblicata la sentenza dei XL che

recideva quella del bailo, si rimase il feudo per una nuova convenzione (1453, 13 marzo) ad Arsenio, che dal lato suo rimesse le spese della lite, ed assegnò pel maritaggio di sua nipote Altadonna ducati (d'oro?) 1200 (Pergamene e carte autentiche nell'archivio Marcello).

Così la metà del feudo degli Ugoti già di Rinaldo si conserva in Arsenio.

Di Arsenio nacquero.

Leonardo=Andriolo=Fiordaligi.

A suoi feudi egli aggiunse quello del conte della Martina. Avevalo, o per confisca, o in vendita, approvata dal principe, comperato libero al pubblico incanto il 1435, 25 dicembre da Antonio Rimondo che veggiamo qualificato col titolo di nobile uomo. Suo figlio Donato ne vendette la metà li 17 agosto 1454 ad Arsenio, e poi l'altra metà li 9 Settembre 1467 per ducati d'oro 4300. Arsenio dispose della metà del feudo del Conte della Martina a favore di Leonardo, natogli dalla prima moglie, Petronilla di Stefano Petretino, e dell'altra metà a favore di Andriolo, natogli dalla seconda moglie Natalina Parimente ottenuta l'approvazione del supremo signore, poste certe condizioni, dispose con sostituzione reciproca delle altre baronie (1468, 11 Marzo Testamento).

Leonardo, investito nel 1489, muore senza discendenti. Andriolo domanda la porzione del feudo, già posseduto dal fratello. Si oppone Petronilla madre e tutrice di Leonarda figliuola postuma di Leonardo. (Sentenza 1490 10 Maggio — 1492 25 Settembre del bailo e del Consiglio dei XL). Giudicansi in favore di Andriolo, che riceve l'investitura nel 1504. Muore anche Andriolo, ed in lui si estingue la discendenza mascolina di Rinaldo IV, primogenito di Guglielmo III, ed appresi il caso nelle femmine, e prima fu a Fiordaligi figliuola di Arsenio. Quindi Fiordaligi nata da Arsenio, condotta in moglie nel 1470 da Georgio Viaro patrizio veneto, è investita in nome suo e de' figli (1504 9 Settembre). L'investitura è combattuta da Vettore e Marcantonio de' Goti, discendenti di Riccardo secondogenito di Guglielmo, e da Leonarda figliuola di Leonardo, ma confermata in contraddittorio giudizio (1505 17 Settembre, sentenza del bailo), e laudata dalla stessa Leonarda (18 marzo 1507). Maffeo Viaro—(1526)

e Georgio (1553) succedono da padre in figlio a Fiordaligi, e Caterina unica superstite di Georgio si marita a Marco Marcello patrizio veneto (1559), nella cui discendenza si conserva sinoggi il feudo.

Della porzione del feudo del Conte di Martina pervenuta a Leonarda, perchè ella maritossi a Gasparo Contarini patrizio veneto, fu investito poi il figlio loro Giorgio, poi un' altro Gasparo, ed in fine Elena Contarini, e pel cestei matrimonio con Francesco Morosini, (non so in qual'epoca), pervenne a suo figlio Georgio, indi passò, certamente per via di femmina, nei Balo, altra famiglia patrizia (1691, 26 Febbraio).

Da Ricciardo II uno dei cinque figli di Guglielmo II.

Francesco.

Michele.

Andrea.

Antonio.

Alessandro.

Vettore.

Michele.

Michele cavaliere.

Ieronima in Antonio Midei.

Nicolò.

Vettore.

Elena in Angelo.

Gota in Gaspero.

Quirini.

Scalioi.

Nicolò.

patrizio veneto.

Marina in Giovanni.

Siona in.

Capodistria.

Memo.

Stamatella in Mi-

chele Avloniti,

ed in secondi voti in

patrizio Veneto.

Paolo Cappadoca.

Nicolò.

Giovanni Miani, e Marino Malipiero, nell'assunzione del dominio de' Veneziani sopra Corfù, investono Ricciardo de'

delle isole del mare Jonio scritte
gen. da mar nel 1760.

PARISCONO NEL 1748

Importar dell' Entra
da d'un anno pale-
sate da quelli di

PACAMENTI DEL

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ Γ 2703
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΘΕΟΥΡΓΙΩΝ

Θ'. Ο πίναξ ούτος ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ἐκδόθῃντι πονηματίῳ **Relazioni Storico politiche delle isole del mare Jonio scritte allo eccellentissimo Senato da Sua Eccellenza Franc. Grimani pr. gen. da mar nel 1760.**

DENOMINAZIONE DELLE BARONIE	OBLIGHI		INFEUDAZIONI CHE APPARISCONO NEL 1686 NELLE INFRASCRITE FAMIGLIE	INFEUDAZIONI CHE APARISCONO NEL 1748		Importar dell' Entra da d'un anno palestate da quelli di cui non appar pagamento.
	del cavallo con fante	del fante solo		NELLE INFRASCRITE FAMIGLIE	PAGAMENTI DEL RILEVIO	
Bragadina	N.º 1	N.º	Magnifico M.r Andrea Bragadin fu del clarissimo ser Girolamo.	Fedel sig. Antonio Marmoran qu. sig. Zuane	1680 19 agosto. Al Magistr. de' Feudi contò in cassa D. 1300 V. C. per compreda al pubbl. Incanto	
Midei	" 1	"	Mess. Alessandro de' Gotti teneva Mess. Nicolò Eparco, appar nel 1660, 30 settembre pagamento di L. 313, 10 ed altre L. 313, 10 nel 1661, 15 Luglio per supplimento di D. 110 fra tutto.	Fedel sig. Pietro Cappadoca D.r qu. sig. Zuane	Reali 160 moneta di rame
Mema	" 1	"	Mess Nicolò d' Gotti teneva la magnifica Gotta qu. Mess. Gasparo Querini.	Fedel sig. co. Panagiotti Prosalendi qu. sig. co. Zuane qu. sig. Teodoro K.	1692 8 giugno, qu. sig. Teodoro K. Prosalendi L. 420	
Viara	" 2	"	Mess Fantin Viaro teneva il magnifico ser Marin Marcello.	Fedel sig. Francesco Capodistria qu. sig. Girolamo qu. sig. Nicolò	1689 20 maggio pagò il qu sig. Nicolò Capodistria L 912	
Gritta	" 2	"	Mess. Andrea Petrettin teneva in Magn. mess. Vicenzo Gritti	N. H. ser Vctor Marcello	Reali 120 moneta di rame
Trona	" 3	"	Magnifico mess. Michel Tron	Fedel sig. Andrea Calicbiopulo qu. sig. Stellio	
Canala	" 1	"	Magnifico mes. Piero Malipiero fu del Magnifico mess. Alessandro.	N. H. ser Cont' Andrea Tron		
	" 1	"	Magnifico mess. Giacomo Malipiero fu del Magn. mess Antonio tenuta da Madonna Orsa figlia qu. mess Paolo da Canal, e Consorte del Magn. mess. Bortolo Paruta, appar. nel 1660, 30 Novembre, pagamento di D. 180 in Lire 1325, 5, in nome della N. D. Petretina Paruta.	N H. ser Gio. Battista Corner qu. sig. Girolamo K. qu sig. Gio Battista, che fu di ser Girolamo, che fu di ser Nicolò	1661 17 dicembre Pagate dal qu. N. H ser Costantin Memo procurator dal N H ser Nicolò Corner, in zecchini a L. 19 l' uno L. 5463	Zecchini 100
Rali Frangoni	" 1	"	Mr Giacomo Rali, teneva Madonna Paolina madre di Mr Padovam Surlacini, appar nel 1660, 16 Dicembre contale L. 342	N. D. Marina Barbaro	
Fiomàco	"	" 1	Mese. Giacomo Fiomaco teneva mess. Fantin Fiomàco appar nel 1665, 2 Maggio contale dal sig Vassili Fiomàco L. 1140.	Sig. Francesco Fiomàco qu. sig. Nicolò	Sussiste la linea nella superstite Femmina	Ducati 500 d'argento
Darmera	"	" 1	Mess. Daniel Darmirò teneva la sig. sua sorella r. q. Magn. mess. Zuane Querini	N. H. ser Vincenzo Donà qu. ser Alvise	
S. Ipolito	" 2	"	Mess. Nicolò Altavilla, che fu di mess. Adamo da S. Ipolito, teneva il Magn. mess. Alessandro Erizzo, che fu del Magn. mess. Gio. Battista.	N. H. ser Gio. Battista Vitturi qu. ser Bortolo		
Brunelli	" 2	"	Mess. Luca de Gotti, tenuto per la mettà di presentar un cavallo il Magn. mess Z. Alvise Erizzo e l'altra metà un altro cavallo la Mad. Canala del Magn. Bollani, appar effettuati due pagamenti per il primo nel 1660, 30 Settembre di Due 60 in L. 399; e per il secondo nel 1664, 12 Aprile dal Sarandari L. 399—in tutto Due 120.	N. H. suddeto		
Altavilla	" 1	"	Mess. Guglio de' Donato, obbligati di Magn. mess. Vicenzo Gritti, e Magn. mess. Z. Alvise Erizzo tra tutti due di presentar un cavallo.	N. H. ser Vitturi suddeto		
Duodo	" 1	"	Mess. Carazzola, poi N. H. Girardi,	Sig. Andrea Calicbiopulo qu. sig. Stellio	Compreso nella Baronia Gritti
Baronie N.º 15	N.º 20	N.º 2		N. H. ser Girolamo Duodo.		

H.

Item quod omnes homines qui erant et habitabant in civitate et insula supradicta, tempore quo vir nobilis Johannes Miani, nomine quo supra habuit pacificam possessionem earum, habeant teneant pacificeque possideant omnes domos, terras, campos et vineas, baronias et pheuda cum eorum vassallis et villanis, ceteraque alia omnia eorum bona mobilia et immobilia que tum recte et iuste habebant, tenebant et possidebant, nec non earum bonas consuetudines quas antiquitus habuerunt cum omni eorum arbitrio et voluntate, ac si de novo concederentur eisdem. Verum ad tollendos libellos et cavillationes Juridicas, et per consequens causam et materiam expensarum, vult ducalis clementia supradicta, quod Rectores sui presentis et qui pro tempora fuerint, Rogant curiam corphyensem cuique iusticiam ministrent, tam in civilibus quam in criminalibus, secundum ritus et consuetudines civitatis veneciarum. Ita tamen quod annuales iudices civitatis Corphoy, presentis et qui pro tempora fuerint, sint et esse debeant, apud Rectores suos et in causis occurrentibus dicant et consulant prout ipsis iudicium videbitur, et consonum rationi, deliberatio vero et executio causarum predictarum, tam civilium quam criminalium, postea remaneat et sit in arbitrio et voluntate Rectorum predictorum. Reservata semper appellatione, tam in causis civilibus, quam criminalibus cuilibet, qui reputaret aliquantulum se gravatum a rectoribus suprascriptis qui teneantur ad requisitionem partis, se appellare intendentes infra tertium diem postquam fuerint requisiti a parte predicta, dare sub suo sigillo omnes scripturas, et actos secutos in causis predictis sub pena ypperperorum V. prout servatur in omnibus aliis terris domini predicti. Et quum ipsi corphyenses in facto dohariorum et aliorum, possent habere suas consuetudines, quibus in aliquo non derogarent per presens capitulum in damnum eorum, Reservetur in libertate predicti domini ducis, suique consilij addendi et minuendi ut expedire videbitur pro bono statu et conservatione civitatis et insule sepe dicte.

Item quod homines civitatis et insule corphyensis existentes in civitate et insula nullo modo vel ingenio per speciales

personas, citari possint extra insulam, nisi in casibus appellationis in quibus citari possint Veneciis coram iudicibus appellationum.

Item quod secundum usum eligatur unus notarius sive scriptor in greca scriptura, pro faciendis citacionibus in scriptis per insulam inter grecos, et similiter eligantur duo platearij seu precones, vel plures si necessarij fuerint, pro exequendis citacionibus et alijs negocijs curie opportunis, qui scriptor recipiat solum tornenses duos pro qualibet citatione secundum usum patrie, de notorio vero sive causellario qui erit cum rectoribus providebitur, quod pro primis scripturis et pro omnibus aliis nullo modo gravabuntur ultra debitum rationis.

Item cum ecclesia Corphyensi, Barones pheudatarij et alij de civitate predicta, habeant eorum villanos, vassallos, angarios, canischarios sive recommendatos, a quibus anno quolibet exigunt jura realia et parcialia, redditus et proventus ad quos tenentur, Que jura si eorum aliqui solvere recusant, possunt ipsos capere in persona, propria auctoritate et coram capitaneum presentare, et in ipsius carcerem de ejus mandato ponere et tamdiu retinere, donec fecerint de servicijs debitis satisfactionem condignam. Contenta est ducalis Clementia, quod per Rectores suos, hoc idem in omnibus de cetero observetur, si vassalli villani, et alij predicti capti fuerint, cum conscientia et voluntate Rectorum suorum predictorum.

Item quod Barones corphyenses servitia eis debita pro pheudis sive cavallariis suis prestant et prestare debeant, cum equis sufficientibus et aptis ad arma, quod placeant Rectoribus suis qui pro tempora fuerint ut est iustum. (*)

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΧΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΠΟΥ

1625. 8 Novembre.

IN PREGADI.

Si sono intese, per Lettere del Provveditore e Capitano di Corfù, le diligenze, usate da lui, nel ritrovare molti Feudi, e Baronie nella detta Isola, che sono tutte del Patrimonio della Signoria Nostra, e de' quali furono dalla Pubblica Benignità investiti diversi Vassalli Nostri con quegli Obblighi, e Carichi, a' quali sono tenuti gli altri Feudatari, per la natura dei Feudi, e Leggi di questo Consiglio. Ed essendo ragionevole avere Nota distinta di cadauno di essi, e de' Beni di quelle ragioni, per poter conservare memoria nel Magistrato Nostro sopra i Feudi, e servirsene nelle Pubbliche occorrenze.

L'anderà Parte: Che tutti quelli, che possiedono Feudi, e Baronie nell' Isola sopraddetta, e tengono la loro abitazione in questa Città, debbano dare Nota distinta di essi, colli Titoli, che vi possiedono, e di tutt' i Beni di quelle, Ragioni, e Consini al Magistrato sopra i Feudi nel Termine di giorni venti prossimi dalla Pubblicazione della Presente. Quelli veramente, che abitano in detta Isola, debbano dare Nota a quei Pubblici Rappresentanti nel termine di Mese uno, dal giorno, che sarà Publicata la presente Parte in detta Isola; dovendo essi Rappresentanti, per via d' Inquisizione, e ogn' altro modo, che meglio paresse alla loro prudenza, procurare distinta notizia di cadauna di esse, usando anche diligenza nel far cercare per quelle Cancellarie, e Camere acciochè possa la Signoria Nostra avere sicura cognizione di tutto questo suo Patrimonio, dovendo i detti Pubblici Rappresentanti quanto prima mandare alli Provveditori Nostri Sopra i Feudi tutto quel maggior lume, che da Possessori di detti Feudi li sarà stato notificato, o averanno trovato per Inquisizione, o Scritture, o altri modi convenienti alla importanza di un tanto negozio. E. volendo la Signoria Nostra procedere in ciò colla solita Benignità, colla quale ha sempre procurato la conservazione delle ragioni di cadauno suo Suddito, e Vassallo, però a quelli, che nel termine sopraddetto notificherano al detto Ma-

gistrato sopra i Feudi, o ai sopradetti Pubblici Rappresentanti i Feudi, o Baronie, da essi posseduti, colli loro Titoli, Beni, e Confini, concede graziosamente Venia di qualunque caducità, e debito, nel quale sino al tempo della presente parte, fossero incorsi, o avessero contratto. Se veramente i detti Possessori, e Vassalli Nostri, nel termine sopraddetto assegnatoli, non motificheranno distintamente i detti Feudi, e Baronie, da essi possedute colli loro Titoli, Beni, Ragioni, e Confini alli detti Provveditori sopra i Feudi, e Pubblici Rappresentanti a Corfù, s' intendano ipso facto decaduti da quelli, e siano devoluti, e consolidati cogli altri beni della Signoria Nostra, per essere disposto, come meglio parerà alla Pubblica Sapienza: ovvero, se si verrà in cognizione di essi, passato il detto termine, per via di Denunzia di Agnati, o Estranei; il primo di essi, che li Denunzierà, sia Investito di detti Beni per Ragione di Feudo, in tutto, e per tutto, come nella Parte di questa Consiglio addì 13 Dicembre 1586. E acciochè si possa dare quella buona forma a questo negozio, che è necessaria, siano tenuti i detti Provveditori sopra i Feudi, passati che saranno i venti giorni, assegnati agli Abitanti di questa Città a notificare i detti Feudi, e Baronie, da essi possedute, portare la Nota distinta in Collegio di tutti quelli, che averanno fatto la detta Notificazione, come anche di tempo in tempo doveranno fare di quelle Note, e Lumi, che li saranno mandati da Corfù, per poter ricevere quegli Ordini circa il fare le Investiture alli Possessori Legittimi de' detti Beni, e assegnarli quelli Obblighi, e Carichi, che pareranno convenienti a questo Consiglio. La esecuzione della presente Deliberazione sia commessa alli Provveditori sopra i Feudi, e Publicata in questa Città nei Luoghi soliti, acciochè più facilmente capiti a notizia di cadauno Interessato, e sia mandata Copia alli Rettori, di Corfù, per poterla far pubblicare, ed eseguire in quello spetta ad essi, col darne conto ai detti Provveditori sopra i Feudi della Ricevuta, e pubblicazione fatta.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΑΗΜΟΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΠΙΟΥ

IA.

1653, Giugno 6 S. N.

Ordini di S. E. Andrea Corner per la Serenissima Repubblica di Venezia Provr. Generale Inquisitor delle tre isole di Levante.

Soggettando alla principalità delle commissioni Supreme dell' Eccel. Senato la nostra divotissima obbedienza riconoscemmo in primo luogo le applicationi più indelesse e studiose convenienti nell' affare de' Villici, che con la loro ammutinazione, et ingiusta sollevatione hanno sensibilmente turbata la pubblica mente, afflitti questi fedelissimi cittadini, sconvolta l' Isola, offesa la giustizia, e toccati poi in fine supplici a chi di loro principali si fecero di così detestanda et enorme impresa. Per compensare però tali pressanze con successi corrispondenti speriamo, che gl' esercitij dell' applicatione nostra non renderà delusa la pubblica aspettazione, non senza solievo i cittadini, non senza respiro l' isola, e villici, stessi, questi retirati da quegli errori che con mal consigliato partito si ridussero nelle rovine di lacrimevoli miserie.

E riflettendo ad una valida metà, che anco per essi serva a sollevarli da alcuni aggravi che pretendono per la materia de' censi „ sive livelli formati col corpo di danaro a' formenti, vini, et ogli, e l' eccessive valute contro quelli che vanno diffettivi dell' opportuna contributione, come anco delle robbe che restano debitori, quelli che restano debitori di danari per dar robba alla voce.

Noi però richieste prima l' informationi al III. mo Reggimento, et alli Spettabili Signori Sindici attuali concesse, apportando questi d' esser la contributione delli censi di due specie, una fatta con cessione de' stabili chiamati emphiteutici, l' altra con l' esborso di danaro per la contributione de' vini, ogli, formenti, ambe patricate per lo spacio di lungo tempo, dilatate all' università di tutti gl' ordini di persone, con le proprie stime, e limitazioni secondo gli accidenti che alterano li petrij, come si costuma anco circa le valute delle robbe alla voce, o vero a prostichio, e che li medesimi censi fatti con esborso di danaro siano stati sotto l' occhio di di-

versi anco Supremi Rappresentanti, e particolarmente ventilati et approvati dall' eccellentissimo Sig. Provveditor Generale Ingr. Zeno, mentre li villici pretendevano la retrattatione di simili contratti, con la perdita de' capitali esborsatigli.

Veduto Noi e maturamente considerato tutto ciò che sopra questi affari si deve riflettere, coll' autorità del Generalato Nostro, e con quella, che ci resta impartita dall' eccel. mo Senato con Ducali 15 Gennaro prossimo passato Statuimo, Regoliamo, e Dichiariamo come segue.

I. Li censi emphiteutici fatti sopra beni stabili, e de caetero si faranno a formenti, vini, et ogli, con precedente stima, non si debbano preciar col riguardo dell' intero valor d' essi, come se si havessero da alienar in vendita; ma siano stimati quello siano buoni ad esser livellati, con li debiti riflessi anco di quanto puono produrre, e questi rimaghino alla medesima conditione delle entrate di questi habitanti, e così siano reputati quelli che comprassero li livelli di robba da quelli, che ricevono livelli per cessione fatta de' stabili subintrando nel luogo loro; potendo però haver la prelazione di livellatarij giusto di Leggi.

II. Quelli veramente che sono stati fatti da dieci anni in quà con danaro a robba sieno de caetero regolati a dieci per cento in danaro, e non più in robba così che per l' avvenire quelli fossero rimasti debitori di livelli decorsi non siano astretti di pagar robba ma danari a dieci per cento in riguardo delli capitali contenenti negli instrumenti.

III. Ne si possino far per l' avvenire con l' esborso di danaro o robba di sorte alcuna; ma a danaro di dieci per cento, utile sino a tal summa formato dall' uso di molti continuati anni.

IV. Potendo li livellatarij francar quelli, che sono statti fatti per il passato, con esborsar il capitale con la sodisfatione de' livelli decorsi pur in danari ut supra nel termine di anni dieci, altrimenti restino sottoposti all' annua contributione di dieci per cento pur in danari.

V. E nell' istessa maniera siano fatti in avvenire li livelli di danari con il termine di anni dieci per esser rinfrancanti.

VI. Resti appresso dichiarato, che li creditori de' livelli
ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΠΟΙΩΝ

habbino il beneficio dell'esecuzione parata, come sin hora si è praticato.

VII. Parimenti non volendo li livellatarij francarli possino li livellanti, quando a lor piace, passato però il termine d'anni 5 con avvertir prima con intimazione li livellatarij, che debbano esborsargli gli capitali, e quanto siano diffettivi nel termine di mesi tre, e non facendo essi livellatarij la transazione in tal cosa, e senza admitter impedimento alcuno, nè obbligo di far laudar l'intimazione, possino pur con esecuzione parata, indirizzarsi sopra li beni de' livellatarij obligati, per conseguir li loro capitali, e censi che restassero creditori, dovendo però far estimar li beni sopra quali s'indirizzaranno, quali possano esser deliberati col beneficio del quattro manco per li capitali conforme la terminazione degl' Eccel.mi Sindici 1614, ma per li censi annui giusto la stima netta d'ogni gravezza.

IB.

(Δ')

Επίσημος ἀρχαία μετάφρασις ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς διαλέκτου.

Ἡμεῖς Ἀνδρέας Ἀναβαλιέρης. Προβλεπτής, ἐξεταχτής εἰς τὰ μέρη τοῦ Λεβάντε.

Βλέποντας ταῖς ἀδικίαις καὶ ἀνακάτωσαις ὅπου λαβαίνουν οἱ σούνη-
τιτοὶ τῆς Ρεμπούπλικας τῆς Βενετίας εἰς τὰ μέρη τῶν Κορυφῶν.
Ξεχωριστὰ οἱ ἔμπωχοι ἀπὸ τὰ ξέχωρα ὅπου κρατοῦνε τόπους τῆς
κάθε Εμπαρουνίας τοῦ Φεούδου εἰς δέκατον καὶ σολιάτικο ἔσσοντας καὶ
περικρατοῦνται τὰ κατάστιχα τῆς κάθε Εμπαρουνίας εἰς τὰς χεῖρας
τῶν Πρεκουρατόρων, καὶ κηράρουν ἀπὸ Πρεκουρατόρον εἰς Πακτο-
νάρη καὶ ρίχνουν τοὺς κλόνους εἰς σὲ πολλὰ βάσσανα καὶ οὐζούρες,
τετάρτι, πέντατο, ἕξατο, ἢ καὶ ὄχτατο διὰ νὰ λαβαίνουν διάφορο
διπλὸν, ἐπειδὴ καὶ νὰ ᾔναι κάουζα καμινάδα εἰς τὸ Ρεγγεμέντο τοῦ
Ἐξοχωτάτου Αφεντός. Πρεβεδιτόρ Κορφούς 6 Δεκεμβρίου 1689 Ε. Π.

Καὶ διὰ νὰ λείψουν οἱ ἔμπωχοι ἀπὸ κρίσεις καὶ ἔξοδα ὅπερ τοὺς
παιδεύουν οἱ Πρεκουρατόροι καὶ οἱ Πακτοναράτοι τῆς κάθε Εμβαρουν-
ίας κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἢ καπιτουλασιόνες ὅπου ἔλαβα ἀπὸ τὴν
Ρεμπούπλικα τῆς Βενετίας, διορίζουν ἀπὸ τὴν σήμερον ὅτι διὰ νὰ

ἀπερνοῦνε πολλὰ ἄδικα εἰς τοὺς κολόνους ὅλαις ἢ ἐμπαρουνίαις τῶν
Φεούδων εἰς τὰ μέρη τῶν Κορυφῶν νὰ μὴν ἔχουνε ἀτζὶν νὰ σκου-
δάρουν τόσον ἀπὸ κρασί, λάδι, γέννημα καὶ πᾶν ἄλλο παρά μόνον
δέκατο καὶ σολιάτικο ὡς φαίνεται νοτάδο εἰς ταῖς ἀναγραφαῖς τῆς
κάθε ἐμπαρουνίας, εἰς ποιὴν τοῦ κάθε Πρεκουρατόρου παχτονάρη ἢ
καὶ Γραμματικοῦ τῆς κάθε ἐμπαρουνίας τοῦ Φεούδου πένα βεά-
λια ἐξακόσια Ν ο 600, ὅπου νὰ ἤθελε βρεθῇ δυνάστης εἰς τοὺς κο-
λόνους τῆς κάθε ἐμπαρουνίας καὶ νὰ τὴν κονσποτέρη τὴν αὐτὴν πένα
εἰς τὰ σπιτάλια τῆς Βενετίας διὰ τὰ ἄπρεπα συμβάματα ὅπου τὰ
μποδίζει ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης, κηρύζω ταῖς ὁρδινιαῖς μου εἰς τοὺς
φόρους τῶν Κορυφῶν, δέκα Μαγίου 1689 Ε. Π.

Εκηρύχθη ἡ ἄνωθεν ὁρδινιὰ εἰς τοὺς φόρους τῶν Κορυφῶν, καὶ ἐ-
διαβάσθη μὲ τὸ κτύπο τοῦ ταμπούρλου ταῖς δώδεκα Μαγίου 1689
Ε. Π. ἡβρισκόμεναις ἄνωθεν ὁρδινιαῖς ριγγιστράδαις εἰς τὴν σεκρε-
ταρία μας εἰς τὰς δέκα πέντε Μαγίου 1689 Ε. Π. κόπια ἐβγάλθη
ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἐξοχωτάτου καὶ Ὑψηλοτάτου Αφεντός Ἰνκουϊ-
ζιτόρου Ἀναβαλιέρη Ἀνδρέα, ἐξεταχτής εἰς τὰ μέρη τοῦ Λεβάντε,
48 Μαγίου 1689 Ε. Π.

Ἀνδρέας Ἀναβαλιέρης Ἰνκουϊζιτόρος Εξεταχτής
εἰς τὰ μέρη τοῦ Λεβάντε.

Μεταγλωττιστής τοῦ Καγκέλου τούτου.

Πέτρος Γρίτης μεταγλωττιστής.

Τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1712.

Ενετ. Τιμ. Κωδ. Σελ. 170.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

~~80.~~
60.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΛΕΥΚΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

